

Serie nouă
MARTIE 2015

3

(CLXIV)
36 pagini
10 lei

AM

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Ansamblul GAME - 20 de ani
Portret Carmen Petra-Basacopol
“Fantoma de la Operă” la... Operetă
Eurovision România 2015
Adio, Marcel Dragomir!
Convorbire cu George Natsis

În imagine: Voltaj

Cu îngăduință despre elite

Liviu DĂNCEANU

Am fost parte a unei lumi în care timp de aproape o jumătate de secol întrebarea esențială în legătură cu elitele era nu “ce sunt elitele?”, ci “cum se pot evacua ele mai tranșant și definitiv?”. Nu se exersa un concept, ci o strategie. Experiența totalitară nu se baza pe construcții teoretice (chiar dacă definițiile riguroase lipseau, se știa foarte bine despre ce e vorba), ci pe o acută absorbție a faptelor. Suprimarea elitelor era, poate, programul cel mai caracteristic al socialismului.

Că nu s-a reușit asta în totalitate, o demonstrează însăși prezența unei elite muzicale, rarefiate, e-adevărat, totuși manifestă în viața noastră artistică. Mai mult, această elită are capacitatea de a se auto-regenera: suntem, iată, în fața unui proiect de reconstrucție elitară pe fondul unei retorici anti-elitiste.

Cum de a fost posibilă supra-viețuirea elitelor muzicale? De la bun început trebuie spus că au existat cinci categorii de elite:

- 1) Elitele mefiente și, uneori chiar refractare la sistemul închistat cantonat într-un delir al egalizării. Ele au denunțat angajarea artei sunetelor pe făgașul proletcultismului și al luptei de clasă, motiv pentru care au dispărut pur și simplu în mizeria anonimă a unei subzistențe plină de inconveniente și umilinte (Antonin Ciolan, Gogu Georgescu).
- 2) Elitele care s-au auto-ruinat fizic, încercând astfel să amâne cât mai mult posibil pactul cu compromisul (vezi cazul Richard Oschanitzky ori Mihai Moldovan).
- 3) Elitele nevoite să aleagă calea exilului, aidoma nobilimii scăpătate, capabile să salveze măcar aparențele ori să-și urmeze destinul artistic ca pe un privilegiu implacabil (cazul Erich Bergel sau Nelu Mânzatu).
- 4) Elitele crepusculare menite să păstreze memoria normalității. Unele dintre ele au purtat stindardul continuității. Tolerate de oficialități au constituit surse majore pentru tinerii dornici de informare. Altele au întreținut acele nostalgii după timpuri trecute, construind punți între generații (Mihail Jora, Mihail Andricu, Ștefan Niculescu).

(Continuare în pag. 11)

DIN CUPRINS

MAEȘTRI.....2

REMEMBER.....3

MUZICA ROMĂNEASCĂ.....4-5

FESTIVALURI.....7-8

OPERA NAȚIONALĂ.....8-9

GAME - 20.....10-11

CONCERTE SUB... LUPĂ.....12-13

RECENZII.....14-15

EVENIMENT.....16-17

INTERVIURILE A.M.....20-22

PUNCTUL PE J...AZZ.....23

CONCERTE.....25

EUROVISION ROMÂNIA.....26-31

ADIO, MARCEL DRAGOMIR!.....32-34

FLASH.....35

Alexandru Leahu

Omul cu masca de fildeș

Valentina SANDU-DEDIU

Fildeșul care îmbrăca orice claviatură pianistică e înlocuit astăzi cu plasticul de constructorii de pian. Rămâne astfel un semn distinctiv al unei eleganțe apuse, al unui lux incorect politic în prezent, când oricine știe că nu trebuie exterminați elefanții pentru a obține substanța prețioasă. Dar avem voie să fim nostalgici după clapele acoperite cu fildeș, după calitate, finețe și bun gust. Alexandru Leahu, care a scris cele mai inspirate pagini ale muzicologiei românești despre claviaturi, îmi evocă - înainte de toate - fildeșul lor, o zonă aristocratică a gândirii, mereu disimulată de atitudinea sa retractilă, modestă, solitară. *Maeștrii claviaturii* (1976) poate părea, la prima vedere, o istorie a muzicii pentru pian, dar este cu mai mult decât atât. Nu inventariază pur și simplu capodopere, ci surprinde gestul caracteristic al fiecărui compozitor în parte, integrat în teme și grupuri estetice (“dominante”) inedit formulate de autor. Dinainte de Domenico Scarlatti (care constituise cu zece ani în urmă subiectul unei monografii remarcabile, semnate de Alexandru Leahu) și până la Aurel Stroe (de care pe muzicolog îl leagă o prietenie veche și indestructibilă), traseul muzicii pentru claviaturi este unul fascinant, “condimentat” cu analize profunde și momente eseistice de mare frumusețe stilistică.

Cu toții trebuie să învățăm de la Alexandru Leahu importanța lecturilor selectate cu grijă, care transpore din fiecare pagină pe care o scrie. Niciodată arătate cu ostentație, bogăția și adecvarea referințelor culturale sunt însă cuprinse organic în textele muzicologului. Am descoperit (din nou) meritul lui Alexandru Leahu în a sincroniza muzicologia românească la cea mondială, și în a oferi mai tinerilor săi colegi linii care vor germina după 1990. Îi sunt profund recunoscătoare pentru pasagerile și în același timp consistentele sale referiri la retorica muzicală, la manierismul unor compozitori, la măștile lui Schumann (de pildă), într-o epocă în care asemenea preocupări arată un pionierat absolut. Sunt convinsă că și alți colegi ai mei au descoperit multiple idei fascinante în modul în care Alexandru Leahu vorbește despre muzică și o relaționează cu alte domenii (filosofie, arte vizuale, literatură etc.).

De altminteri, știm cu toții că, atunci când face parte dintr-o comisie de doctorat, va acapara atenția tuturor, referatul său depășind granițele unei evaluări științific-academice și transformându-se într-un eseu despre tema doctoratului respectiv, care de fiecare dată te ține cu sufletul la gură și îți dezvăluie dimensiuni nebănuite ale subiectului. Mi-am dorit mereu să se

Foto: Mihai Cosma c 2006

găsească ceva care să adune într-un volum aceste referate scrise în ultimele două decenii și să le publice.

Știm cu toții, de asemenea, că Alexandru Leahu este șeful de direcție în estetica românească, iar studiul cu care se deschide volumul colectiv editat în Universitatea Națională de Muzică în 2007, *Estetica muzicală. Un alt fel de manual*, consfințește această afirmație: “Introducere la o retrospectivă a doctrinelor estetico-filosofice referitoare la muzică; experiența artistică; frumosul muzical”. Dar este evident totodată că Alexandru Leahu nu s-ar defini niciodată drept “șef”, s-ar ascunde în spatele măștii sale și ar refuza onoruri publice. Ar prefera să rămână în umbră, să bată muniții în compania prietenilor dragi (Aurel Stroe și Dan Buciuc), sau să facă excursii solitare prin lume, bucurându-se de locuri, lumini și culturi pe care le știa doar din cărți.

Discreția lui nu trebuie însă să ne împiedice pe noi toți, de la mic la mare în muzica românească, să-i recitim ritmic cărțile, să-i înțelegem formulările și să-i admirăm cuprinderea culturală care, chiar dacă astăzi nu pare a fi la mare preț, rămâne singurul refugiu care ne va salva. În acest sens, la aniversarea vârstei de 80 de ani, îi urăm mulți ani de acum înainte lui Alexandru Leahu, un maestru al jocului cu mărețele de sticlă!

Aurel Grigoraș

la cârma Corului Academic Radio

Ne amintim de maestrul Aurel Grigoraș (1932-2000)...

Ultimele trei decenii din secolul trecut au reprezentat ascensiunea și culminația carierei dirijorale prin care maestrul Aurel Grigoraș a reputat, la conducerea Corului Academic al Radiodifuziunii Române, succese de excelență care îi înscriu numele în Cartea de aur a culturii muzicale românești.

În perioada 1953-1965, maestrul Aurel Grigoras a fost dirijorul corului Teatrului de operetă din București, iar din 1965 până în 2000, a condus Corul Radiodifuziunii Române.

În anul 1975, maestrul a condus Corul Operei din Ankara. De-a lungul acestor stagiuni i-am urmărit realizările – recitaluri ale corului Academic, concerte vocal-simfonice în stagiunile Radio, apariții de televiziune, audiții discografice, discuri. Firește, ca activitate interpretativă, merită adăugate turneele internaționale ale ansamblului, distincțiile, primele audiții. De-a lungul timpului, dirijorul Aurel Grigoras și Corul Radiodifuziunii au întreprins diferite turnee în Bulgaria, Ungaria, Germania, Italia, Spania, Israel și a colaborat cu dirijori de prestigiu, precum: Antonio de Almeida, Pierre Colombo, Pietro

Argento, Cristian Brâncuși. O imagine fidelă asupra activității dirijorale a lui Aurel Grigoraș este redată de vastul repertoriu abordat.

Depășind vitregiile vremurilor, obligațiile unor manifestări festive în care “arta” era exclusiv patriotică, anul 1990 reprezintă pentru Corul Radiodifuziunii împreună cu maestrul lui, începutul unui nou drum, deschiderea către marea muzică, deschiderea sufletelor către frumos.

Astfel, repertoriul se îmbogățește și se diversifică, parcurgând epocă după epocă, de la madrigalele din “Rinascimento”, ce culminează cu lucrările lui , și , pășind maiestuos printre

capodoperele Barocului muzical-creațiile lui Bach și Haendel, punând în valoare lucrările lui Haydn și Mozart, atingând culmea măiestriei vocale în **Simfonia a IX-a** de Beethoven, dar și corzi profunde ale simtirii artistice în **Requiemul german** de Brahms. Se cuvine a aminti și alți mari compozitori ce au figurat în repertoriul corului, pregătit de mâna energică a lui Aurel Grigoras: Berlioz, Debussy, Verdi, Puccini, Mahler, Mendelssohn, Orff, etc. Nu au fost uitate nici lucrările compozitorilor români, atât cei înaintași, cât și cei contemporani, cum ar fi: I. Vidu, Gh. Danga, S. Drăgoi, Ioan D. Chirescu, Lungu, Jarda, G. Enescu, P.

Constantinescu, Toduță, Paladi, D. Popovici, M. Moldovan, Comes, C. Petra-Basacopol, Gh. Dumitrescu, Capoianu, Donceanu, A. Vieru, M. Marbe, etc. În urma maestrului și a corului său, s-ar putea spune, au rămas nu numai concertele ce au dat glas muzicii și bucurie ascultătorilor, dar și nenumărate înregistrări, încrustând astfel, pe aripa timpului, o istorie scrisă cu inima.

Pentru că suntem pe tărâmul evocărilor și ale aducerilor aminte, iată și un cuvânt scris de un martor al acestui destin de muzician, trăit de Aurel Grigoraș: „...Există oameni a căror urmă lăsată în viață nu se șterge nici după ce pământul care ni i-a dat o clipă printre noi, i-a luat înapoi. Dâra lăsată pe acest

pământ stă în sufletul și conștiința contemporanilor de unde nici noi înșine nu o putem șterge. Ea stă acolo ascunsă și, deseori, uitată chiar, revine cu putere la primul semn pe care viața ți-l oferă... Acesta era Aurel

Grigoraș iar spiritul lui trăiește printre noi și azi și va trăi cât timp cântul coral va mai aduna suflet lângă suflet întru armonie și bună sunare! Iată de ce ori de câte ori vom asculta încântați acest instrument perfect strunit de el, aflat acum pe mâini la fel de meștere, ne vom gândi cu recunoștință și la el. FIE CA GÂNDUL ACESTA DE-O CLIPĂ SĂ ÎNSEMNE OFRANDA PE CARE I-O DATORĂM VEȘNIC !” - Dumitru Capoianu, 27 ianuarie 2003

Grigore CONSTANTINESCU

Portret Carmen

Petra-Basacopol la Ateneu

Mihai Alexandru CANCIOVICI

Am participat în sala Ateneului la un eveniment artistic dedicat unei mari doamne a componisticii românești, Carmen Petra-Basacopol, care a marcat profund traseul compoziției din ultima decadă a secolului al XX-lea și continuă să ne bucure și în prezent cu lucrările sale muzicale de mare rafinament stilistic.

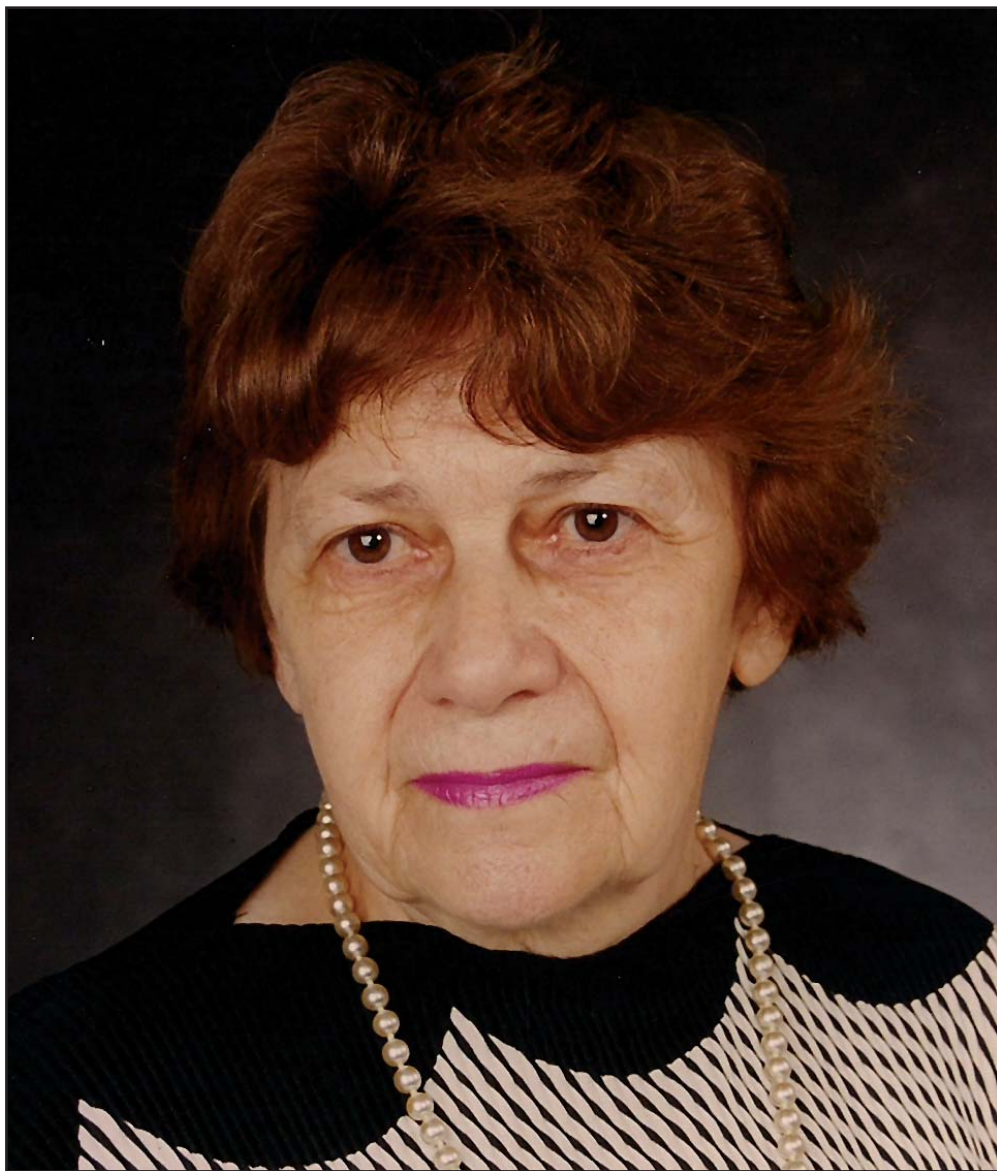
Născută la Sibiu, ea poartă amprenta unui filon folcloric permanent, considerându-se, în același timp, o admiratoare fidelă a muzicii lui George Enescu, care, așa cum o declară, a însemnat totul pentru ea. Și-a făcut studiile la București, fiind absolventă în 1956 a Conservatorului „Ciprian Porumbescu”. A urmat, de asemenea, cursurile Facultății de Filosofie din București, devenind licențiată și în filosofie. Obține titlul de doctor în știința muzicală la Universitatea Sorbona din Paris în 1976, cu lucrarea „Originalitatea muzicii românești datorată lucrărilor lui Enescu, Jora și Constantinescu”. A fost și profesoară, din 1962, de armonie, contrapunct și compoziție la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București.

Opera sa este vastă, cuprinzând creații referențiale pentru diversele compartimente muzicale: muzică de balet: „Fata și masca”, „Miorița”, „Ciuleandra”, „Șapte corbi”; opere: „Inimă de copil” și „Apostol Bologa” după Rebreanu, compoziții simfonice ce cuprind diverse opusuri: Simfonia op. 6, concerte pentru instrumente solistice: pentru pian, vioară, violoncel. Este una dintre cele mai interesante promoții ale harpei, un instrument pe care l-a iubit și l-a pus în valoare, ale flautului, pe care, de multe

ori, îl asociază cu harpa, dar și al oboiului. A scris multă muzică pentru vocea umană, pentru toate registrele: tenor, bariton, bas, soprană, mezzo.

Are multe compoziții camerale: sonate scrise pentru diverse instrumente. Am avut marea șansă de a colabora cu

un basm al fraților Grimm. Experiența mea, ca specialist în proza populară, cu Carmen Basacopol a fost deosebit de interesantă. Și-a dorit să construiesc un libret, pornind de la basmul german, care a obsedat-o încă din copilărie, pe care să-l adaptez la specificul poveștilor populare românești. Pe parcursul

doamna Basacopol, în calitatea mea de cercetător etnolog și folclorist la Institutul de Etnografie și Folclor „C. Brăiloiu” al Academiei Române, la crearea baletului „Cei șapte corbi”, după

elaborării acestui libret, îi sugeram, potrivit cunoștințelor mele muzicale, un anumit tempo, sau ritmică ale unor dansuri (de pildă, cei șapte corbi execută o feciorească pe motive populare).

Distinsa mea interlocutoare îmi înțelegea imediat intențiile și sugestiile și crea o muzică care pe mine mă fascina, pur și simplu, foarte sugestivă și extrem de dansantă.

A fost un mare experiment pentru mine, ca etnolog, din care m-am convins cât de legată este Carmen Petra-Basacopol de filonul muzicii populare românești, însușindu-și cu talent creator și imaginație motive populare din folclor.

Concertul omagial din 11 martie de la Ateneu a adunat un florilegiu de importanți artiști români, recunoscuți și pe plan internațional, care au conturat cu talent, măiestrie și știință a cântului un portret componistic cuprinzător și relevant pentru distinsa muziciană. Evenimentul a fost organizat și inițiat de doi artiști: basul Paul Basacopol, fiul compozitoare și pianistul Cristian Vais. Acesta din urmă s-a impus ca un apreciat acompaniator la pian pe podiumurile de concert, fiind, în același timp, și profesor la Conservator. Este foarte atent la solist, urmărindu-i mereu evoluția și păstrând cu acesta o simbioză vizibilă. În seara respectivă, a excelat prin o știință a cântului și mai ales a modului subtil de acompaniament.

Basul Paul Basacopol a cântat cu dezinvoltură câteva lieduri, precum: „Chiot”, pe versuri de Mariana Dumitrescu, „Rugăciunile Regelui David” pentru voce și harpă, „Pleacă Doamne urechea Ta” și „Iubite-voi Doamne”, „Rugăciune” pe versuri de Mihai Eminescu și „Rai”, pe versuri de George Bacovia, „Greierile”, pe versuri de Tudor Arghezi.

I-am urmărit și cariera lui Paul Basacopol, ca solist la Opera Națională și i-am apreciat întotdeauna câteva calități: știe să frazeze și să fie întotdeauna în stil, are un talent actoricesc și interpretativ deosebit, pentru că toate rolurile sale operistice, dar și liedurile cântate în seara respectivă devin compoziții personale pe care nu le poți uita. Are simțul comicului în muzica pe care o execută, știe să nuanțeze, are dicție și acutul îi răspunde

frumos, deși în ultimii ani a abordat la Operă roluri episodice. Ceea ce mi se pare extraordinar la el este faptul că acordă întotdeauna aceeași atenție și respect rolurilor mari cât și celor comprimare, fiind mereu la o cotă artistică specială.

Omagiindu-și mama, de la care, cu

Paul Basacopol

siguranță a moștenit talentul de interpretare, el ne-a făcut, încă o dată, o demonstrație de muzician rafinat și bun profesionist. A avut-o invitată pe soprana Felicia Filip. M-au impresionat mult liedul „O lăcustă” din ciclul „Acuarele argheziene” și „Frunză verde de albastru” dintr-un ciclu pe versuri de Nichita Stănescu, adevărate compoziții pline de savoare, cântate cu talent și nuanțe fine de interpretare, dar și „Psalmul” și „Rugăciunea” pe care le-a executat cu spirit de sacralitate.

Serata a adunat, de asemenea, pe câțiva cunoscuți artiști instrumentiști. Astfel, Ion Bogdan Ștefănescu ne-a desfătat cu sunetul său diafan de flaut în compoziții precum Sonata pentru flaut și pian, dar și în asocierea cu harpa în Fantezia pentru flaut și harpă. Interpretul s-a impus în ultima vreme ca un mare flautist, fiind recunoscut și pe plan internațional. El are o știință a nuanțelor, a culorilor timbrale ale instrumentului pe care-l conduce cu o abilitate remarcabilă.

Atunci când flautul se asociază cu harpa, se creează o stare magică a sunetelor. La aceasta a contribuit, fără

îndoială, marele interpret la harpă Ion Ivan Roncea, un artist total, un rafinat instrumentist care s-a impus definitiv pe podiumurile românești, dar și internaționale, ca un reper, în ceea ce înseamnă acest instrument complex.

Compozitoarea s-a dovedit în întreaga sa carieră o promotoare a harpei, se cunosc nenumărate compoziții ale sale scrise pentru acest instrument, fiecare dintre ele relevând calitățile multiple expresive ale acestuia: acuratețe, noblețe, o paletă diversă de culori timbrale de la suav, diafan, celest la ritmurile rapide și chiar dramatice.

Un alt mare interpret a fost prezent la sărbătorire: Marin Cazacu, un maestru al

acestui instrument complex și atât de sensibil la sentimentele umane. M-a impresionat întotdeauna prin tot ceea ce ne-a dăruit în concertele sale. Fiind un stilist desăvârșit, el știe să pună ceva din ființa sa sensibilă în corzile violoncelului, acordându-le viață, făcându-le să plângă, uneori, să creeze stări emoționale. Sensibil la creația lui Carmen Basacopol, a cântat o Suită pentru violoncel cu o dăruire nobilă față de partitură și cu acea considerație artistică majoră față de crearea muzicii.

Nu-l putem uita nici pe Nicolae Licareț, organist, pianist și clavecinist, care ne-a oferit un interludiu pentru orgă.

Seara memorabilă dedicată doamnei Carmen Petra-Basacopol a fost prezentată nuanțat, cu referințe documentate și multiple la creația acesteia de un fost student al ei, regizorul Cristian Mihăilescu. A fost o seară de grație ce a adunat iluștri muzicieni, interpreți și instrumentiști care au dăruit ceva din ființa lor pentru a omagia pe această doamnă a componisticii românești.

Festivalul Chirescu

125 de ani de la nașterea compozitorului

Cea de-a XXXIII-a ediție a Festivalului

I.D. CHIRESCU

Mariana POPESCU

Festivalul de Muzică Corală *I. D. Chirescu*, ajuns la cea de-a XXXIII-a ediție, s-a desfășurat la Cernavodă în zilele de 22-23 noiembrie 2015, fiind o ediție jubiliară la împlinirea a 125 de ani de la nașterea compozitorului.

Ioan D. Chirescu (1889 – 1980) compozitor, dirijor, pedagog s-a născut la Cernavodă în familia preotului – învățător Dimitrie Chirescu (1842 – 1890), care a avut un rol important în cultura dobrogeană.

Pentru două zile, orașul Cernavodă a devenit un oraș al muzicii corale, Festivalul fiind organizat de Primăria, Consiliul Local și Casa de Cultură Cernavodă.

Invitații de onoare ai Festivalului au fost: dirijorul Voicu Enăchescu - Președintele Festivalului, Președinte al Asociației Naționale Corale din România, I.P.S. Dr. Teodosie – Arhiepiscopul Tomisului, Constantin Arvinte – compozitor, dirijor, conf. univ.dr. Valentin Gruescu – compozitor, Membru în Biroul de Muzică Vocală al U.C.M.R., prof. univ.dr. Mariana Popescu – compozitor, muzicolog, dirijor, Membru în Consiliul Director al U.C.M.R., prof. Alina Pârvulescu – Secretar General al Asociației Naționale Corale din România, prof. Aneta Arvinte – dirijor, membru al Corului *Madrigal*.

În deschiderea Festivalului, a avut loc lansarea volumului *Muzicieni basarabeni afirmați în România*, autor prof.univ.dr. Mariana Popescu.

Festivalul a fost organizat timp de două zile, pe două secțiuni: muzică laică și muzică religioasă.

În prima zi a Festivalului, la Secțiunea laică au participat cinci coruri.

Corul *Ioan D. Chirescu* din Cernavodă, dirijat de preot Anghel Dincu a interpretat: *Mândruliță pui, pui, pui* de Augustin Bena, *Doruleț, dorulețule* de I.D.Chirescu, *Polca pentrecute* de Ion Pelearcă, *Cântecul robului negru* de W. Dawson.

Corul *D.D. Botez* din București (înființat în anul 1990), participant din anul 1991, la toate edițiile Festivalului *I.D.Chirescu* dirijat de Eugen Kreiss a prezentat piesele: *Aceasta e țara străbună* de Laurențiu Profeta, *Moldovenii* de Alexandru Pleșca, *La Murfatlar* – aranjament Eugen Kreiss, *Gluma* de Eugen Kreiss.

Repertoriul corului *Preot Ion Ionescu* din Topoloveni – dirijor preot Ion Isăroiu, a cuprins lucrările: *Vecernii* de Ion Runcu – solist Pr. Nicu Valentin, *Omul când e necăjit* de Nicolae Oancea, *Matona mia cara* de Orlando di Lasso, *Doina și hora cu strigături* de Nicolae Lungu – soliști Pr. Nicu Valentin, Pr. Marius Georgescu, *În poieniță lângă plop* de Gheorghe Danga, *Noël* de Adolphe Adam - solistă Daniela Hodojeu.

Corul *Camerata Danubii* din Călărași (cu o activitate neîntreruptă de peste 30 de ani) – dirijor Diana Vieru Burlescu a interpretat: *Ozero* de Merab Parhaladze, *Pupi de flori* de Iosif Velceanu, *Sârba pe loc* de Gheorghe Danga, *Nevasta mea e moldoveancă* de V. Ionescu – Pașcani, *Dor dorule și Stăncuța* de Gavriil Musicescu, *Unde-i dorul sunt și eu* de Gheorghe Danga, *Iac-așa* de Simeon Nicolescu.

În încheierea primei zile de Festival, a evoluat Corala bărbătească *Armonia* a Arhiepiscopiei Tomisului, dirijată de arhidiacon Iulian Dumitru care a interpretat: *Doina populară* –

solist arhidiacon Iulian Coman, *Suita corală* de Lucian Nireșteanu, *Resteul* de Gheorghe Danga, *Divertismentul staccato* de Ion Runcu, *Tula Song* – din repertoriul rusesc, *La*

Ion Costescu, *Panis Angelicus* de César Franck (aranjament Dan Mihai Goia) – solist Adrian Popa, *Colinda clopotelor* de Valentin Teodorian (aranjament Valentin Gruescu), *Diptic de colinde* - Costică Andrei.

Corala bărbătească *Armonia*

Grupul bizantin *Sfântul Ierarh Vasile cel Mare* (înființat în anul 2009) – dirijor studentul Marian Bostan, participant la mai multe slujbe în mănăstirile și schiturile de la Muntele Athos, a interpretat un repertoriu inedit: *Troparul Sf. Antonie de la Iezerul*, *Troparele înaintea prăznuirii Nașterii Domnului*, *Colo sus pe lângă lună* – colind psaltic glasul I, *Am plecat să colindăm* – colind psaltic glasul al IV-lea, *Sus la vârful muntelui* - colind psaltic glasul I, *Colindul Sfântului Vasile* – colind popular grecesc glasul al V-lea, *La toată casa-i lumină* – colind popular românesc.

Cozia pe Olt de Nicolae Lungu – recitator arhidiacon Bartholomeu Trofin, Balada *România* solist arhidiacon Ion Iulian Dumitru.

Cea de-a doua zi a Festivalului, dedicată Secțiunii religioase s-a desfășurat la Biserica *Sf. Împărați Constantin și Elena*, ctitorită de tatăl lui I.D. Chirescu – preotul învățător Dimitrie Chirescu.

În deschidere, Corul *I.D.Chirescu* din Cernavodă, dirijat de Preot Anghel Dincu a interpretat: *Stabat Mater* – Z. Kodály, *Eu sunt Învierea* – Ionel Gh. Brătianu (aranjament Stelian Ionașcu), *Lăsați pruncii să vină la mine* – Ioana Ghika Comănești, *Doamne auzi glasul meu* – Nicolae Lungu, *Tebe poem* – D.S. Bortnianski.

Corala feminină *Camerata* din Brăila, dirijor prof. Paraschiva Moise, a prezentat piesele: *Pe Tine Te lăudăm* de Dragoș Alexandrescu, *Podobie* – glasul al 8-lea de Gh. Cucu – I.D. Chirescu, solistă Mariana Chirman, *Isus prunc* – P.I. Ceaikovski, *Rugăciune* – D. Bortneanski, *Florica* – Francisc Hubic.

Corul *Mihail Vulpescu* al Protopropiatului Călărași – dirijor Valeriu Croitoru, a interpretat: *Moș Crăciun* – Gh. Danga, *Astăzi se naște Hristos* - Constantin Drăgușin, *Maica Sfântă și-o pornitu* (colind din Ardeal), *Lerui mărului* – Gh. Danga, *Plugușorul* – Maxim Vasiliu.

Sub conducerea aceleiași dirijor - Valeriu Croitoru, Corala bărbătească *Teodoxa* a Arhiepiscopiei Tomisului, a prezentat: *Rugăciune* de Felicia Donceanu, *Bună dimineața de*

laureată în 2014, la Olimpiada Corală de la Riga – Letonia), dirijor arhidiacon Iulian Dumitru, a evoluat în finalul Festivalului, interpretând: *Colindul Sf. Andrei* – Stelian Ionașcu, *Trosterin musik* – Anton Bruckner, *Hymne* – Jan Sibelius, *Christmas songs*, *Noël* - Adolphe Adam, *Crăciunul*.

Timp de două zile, în Cernavodă au răsunat armoniile corale atât de apreciate de spectatorii care așteaptă cu nerăbdare momentele înălțătoare ce însuflețesc orașul, fiind mândri de

Corul Ioan D. Chirescu

Festivalul de Muzică Corală ce poartă numele unui prețuit fiu al orașului – *Ioan D. Chirescu*, veche tradiție păstrată cu sfințenie de peste trei decenii.

Soprana Cristina Păsăroiu

în *La traviata*

Mihai Alexandru CANCIOVICI

Opera Națională București ne-a obișnuit în ultima vreme să ne aducă pe scenă tinere talente care și-au câștigat o recunoaștere pe plan internațional, fiind astfel prezente și în capitală în diverse producții ale teatrului. Dacă la premiera „Traviatei” de Verdi, în localul nou refăcut de pe Splai, am putut urmări evoluția unei soprane pe care o cunoscusem deja, Aurelia Florian, în ultima reprezentație a operei pe afiș s-a aflat un nume necunoscut, încă, în București, tână interpretă Cristina

Păsăroiu de 27 de ani. Toată lumea operistică a venit din mare curiozitate să o vadă într-un rol de grea răspundere vocală.

Nu vom mai face în cele ce urmează o analiză a spectacolului, noua producție a regizorului englez Paul Curran, deoarece critica acestuia a constituit obiectul unei cronici anterioare. Ne vom concentra atenția doar asupra prestației vocale a tinerei interprete. Cristina Păsăroiu este o soprană lirică ce posedă un material sonor excelent, foarte ofertant și cu disponibilități viitoare de a-i oferi o carieră strălucită artistei.

În țară și-a definitivat studiile muzicale la Liceul de Arte „Dinu Lipatti”, beneficiind, în același timp, de primele îndrumări ale reputei soprane și profesoare Silvia Voinea, care a descoperit în ea potențe vocale indiscutabile și o anumită disponibilitate artistică specială. Soarta i-a surâs acestei tinere modeste și delicate de a urma Conservatorul la Viena, unde a avut șansa de a fi ascultată și prețuită, obținând și diverse premii în competiții internaționale de canto. După terminarea Conservatorului, destinul i-a surâs din nou, intrând sub auspiciile doamnei Luisa Petrov, la agenția sa de impresariat. Cariera sa internațională a început să se prefigureze prin diverse apariții pe scene din Germania și Franța. Chiar înainte de prezența la București a interpretat în 14 reprezentații rolul Fiordiligi din „Cosi fan tutte” de Mozart, partitură vocală dificilă, de altfel, din repertoriul mozartian.

Cristina Păsăroiu este o tânără soprană, cu o prezență agreabilă pe scenă, sensibilă, înaltă, are o anumită delicatețe în mișcare, care o fac să fie foarte plăcută. După cum mai spunem, are o voce frumoasă, cu armonice bogate,

dovedindu-și, în prezent, un timbru de soprană lirică, care, suntem siguri, că va evolua în timp. Prezența ei în „Traviata”, operă ce pune grele probleme de sonorități vocale, mai ales în actul I, dar și o anumită înțelegere a stilisticii belcantiste este, după opinia noastră, un act de curaj, dar și de pericole neprevăzute.

Pentru o evoluție firească e vocalității un asemenea rol nu se face, încă, la această vârstă crudă. Acest fapt, însă, nu poate împieta o dorință firească și normală pentru orice soprană de a-l aborda.

Într-o analiză critică obiectivă, evoluția tinerei artiste a fost ascendentă și dozată. Dacă în actul I, fiind profund marcată de emoție și trac pentru examenul ce avea să-l dea pe scena bucureșteană, ea a avut unele probleme de tempo în celebra arie „E strano”, fiind motivate de faptul că venea după interpretarea unui greu rol mozartian, fiind, poate, puțin depășită de cerințele severe ale bătrânului Verdi pentru respectiva arie, din actul al II-lea evoluția sa a fost evidentă. A interpretat frumos duetul cu Iordache Basalic, care în seara respectivă a fost într-o formă excelentă în rolul lui Germont, a cântat nuanțat și sensibil în tabloul balului de la Flora Bervoix, ca în final să ne ofere un duet superb „Parigi o cara” avându-l ca partener pe tânărul tenor Lucian Corchiș, un sensibil interpret al lui Alfredo, care a cântat rolul cu o performanță în două deri consecutive, afirmându-și, și de această dată, muzicalitatea și disponibilitatea stilistică de interpretare a personajului.

Cristina Păsăroiu, după opinia noastră, a trecut examenul bucureștean cu „Traviata”, fiind apreciată de public și încurajată. I-aș face câteva recomandări pentru cariera sa viitoare care se anunță a fi benefică. Trebuie să înceapă viața artistică cu partituri mozartiene ce o vor forma. Pamina, de exemplu, ar fi un rol excelent pentru vocea sa de acum. De asemenea, Nedda din „Paiate” de Leoncavallo. Trebuie să învețe să spună nu oricăror tentații nefericite, poate, venite din partea unor impresari, pentru a-și dobândi o siguranță în interpretarea diverselor stiluri muzicale și a unor partituri de cea mai mare dificultate. „Traviata” și „Adriana Lecouvreur” sunt roluri pe care ar trebui să le facă după 30 de ani, când va căpăta o anumită experiență vocală. Ceea ce mi se pare colosal la această tânără este dorința sa de a munci asiduu, de a nu-și precupeți nicio forță în asigurarea unei stabilități a vocalității sale. Are toate datele de a deveni o artistă de prestigiu: voce, frumusețe scenică, este într-adevăr o prezență care nu se uită. Îi mai recomand să-și dozeze efectele în interpretarea unui rol și să-și aplece atenția asupra unor modalități de exprimare teatrală fără de care nu va putea să ajungă la dimensiunea reală de mare artistă. În acest moment, desigur, că și motivat de vârsta crudă, ea își adună resursele doar pe latura vocalității, neglijând, poate, în anumite situații latura artistică de interpretare. Dar, toate aceste deziderate și sincere recomandări nu pot știrbi cu nimic valoarea incontestabilă a tinerei artiste, căreia eu îi prevăd un viitor strălucit al carierei, având, în același timp, încredere în potențialul ei vocal care-i va oferi la timpul potrivit succese indubitabile.

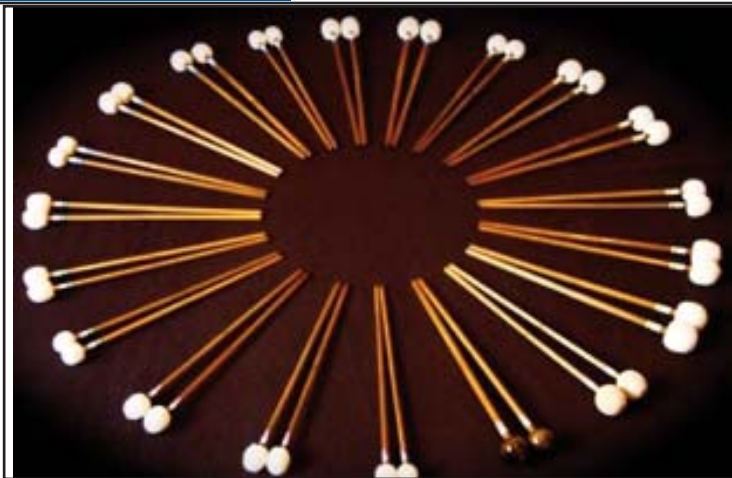
După douăzeci de ani

Ansamblul de percuție “Game” la aniversare

Dan DEDIU

Eppur si muove, ar fi spus Galilei! După douăzeci de ani, ansamblul de percuție Game se învârtă în continuare. Motorul său neobosit este Alexandru Matei, vajnicul promotor al clasei de percuție din Universitatea Națională de Muzică din București (UNMB), profesorul universitar care trebăluiește zilnic printre baghete, instrumente, mecanisme, roți și stative. Vocația sa e multiplă: să-i închege pe studenții clasei de percuție într-o frăție muzicală, să le modeleze gustul, să le explice tainele cântului în comun, dar și să le deschidă orizontul cultural, moral și general-uman potrivit, care să-i transforme în cetățeni responsabili ai societății actuale. În puține cuvinte: un traseu inițiativ, o filiație interpretativă și un destin artistic. Toate acestea la un loc creează “Game”, ansamblul de percuție al UNMB.

Una dintre trăsăturile cardinale ale acestui ansamblu este că *se reinventează permanent*. Apare în cele mai diverse ipostaze, se adaptează, face fețe-fețe, asemenea lui Ianus, schimbându-și configurația instrumentală, repertoriul și membrii, schimbă mereu câte ceva. Un singur lucru rămâne

constant: *punctualitatea*. Toate concertele lor încep la fix, căci nu au timp de pierdut. Întârziatii vor avea ce regreta, dar vorba e vorbă, cum ar spune ardeleanul. Astfel își crește Alexandru Matei ucenicii: cu bun simț, dar îndrăzneți, modești, dar și cu simțul valorii proprii.

O altă caracteristică importantă a acestui ansamblu poate fi definită drept *componenta sisifică*. Componenta mobilă a ansamblului ar părea că e o piedică spre realizarea comuniunii muzicale stabile, în sensul că fiecare an care trece lasă o urmă nostalgică pe corpul ansamblului; unii membri termină facultatea și intră pe drumul vieții, ieșind treptat din ansamblu, alții intră în facultate și în ansamblu. De aceea, munca de șlefuire a talentelor rămâne, pentru profesorul Alexandru Matei, aceeași: de fiecare dată ia de la început procesul de priticire a duhului comun – jocul - “game”. Deși acest lucru poate părea un dezavantaj, el e, în fapt, un mare avantaj. Capacitatea de a o lua sistematic și sisific de la început este chiar definiția muzicii și a muzicianului! Și atunci, cu cerbicia-i caracteristică, Alexandru Matei conduce mai departe, prin meandrele vremurilor, asemenea lui Magellan, corabia atât de fragilă, dar totodată atât de îndrăzneată și semeață a ansamblului de percuție.

Pentru noi, compozitorii, “Game” este și rămâne un atelier de profesionalism, ambiție și dăruire; un izvor de

Foto: Mihai Cosma c 2007

inspirație, un teatru de experimentări și o oază de bucurie timbrală; o explozie de vitalitate, culoare, dinamism și convivialitate.

Pe scurt, „Game”, un *ghem* de talente legate prin voința și ideile mentorului său. *Vivat, crescat, floreat!*

Cu îngăduință despre elite

(Urmare din pag. 1)

5) Elitele pe care Andrei Pleșu le numește „de seră” și care, în câmpul muzicii, au gravitat în jurul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, erijându-se frecvent în ipostaza de locuitori ai turnului de fildeș, chiar dacă „elefanții” regimului îl supravegheau îndeaproape.

Interesant e că în interiorul breslei au existat asincronii vizibile: unii compozitori au făcut compromisuri cu duiumul, iar alții au abordat postura dezimplicării din imediat. Și, culmea, cei din urmă au beneficiat de o anume libertate grație tocmai „sacrificiului” celor

dintâi (pe de o parte George Grigoriu sau Ioan D.Chirescu, pe de altă parte Aurel Stroe ori Octavian Nemescu).

O situație specială, dar nu foarte rară a fost aceea a muzicianului „androgin”, cel care întrunea ambele ipostaze (a compromisului și a independenței creatoare – de pildă, Radu Palade).

Sunt toate acestea motive datorită cărora elitele muzicale românești, după radicala schimbare de macaz sistemic din ‘89, au anulat în bună măsură întrebări precum „cine preia frânele?” ori „cine gestionează noutatea în plan managerial și instituțional?” Oferta elitelor muzicale nu a fost confuză, cum s-a întâmplat cu elitele politice, economice, științifice. Nici nu a fost contaminată de aportul

veleitarilor, profitorilor sau romanticilor de ocazie. Nu a fost nevoie de prea multă „re-orientare”, de o spectaculoasă „re-distribuție” a valorilor, a liderilor.

Cam despre asta e vorba. Ba nu. Mai trebuie făcut loc unei nuanțe. Pe când întreaga societate românească, de la miniștri la cei mai modești întreprinzători s-a aflat în condiția debutantului, elita muzicală, pentru că nu a fost necesar să compenseze lipsa de instrucție și de experiență profesională prin „descurcăreală”, tupeu sau șansă, a putut dribla criza de identitate, reprezentând, nu de puține ori, o investiție de respect și calitate. Și, nu în ultimul rând, o entitate anevoie manipulabilă.

Liviu DĂNCEANU

Clasic e fantastic

Corina BURA

De mai bine de patru stagioni pe scena Ateneului Român se derulează un proiect foarte interesant care are drept țintă familiarizarea și instruirea unui foarte tânăr segment al populației cu atributele și virtuțile artei sonore. Acesta este inițiat de către Filarmonica “George Enescu”, Asociația Clasic e Fantastic și Media Concept Store și per stagiune în jur de 10.000 de copii și tineri au acces gratuit la aceste spectacole de muzică clasică.

Lunar, într-o zi de duminică, are loc un matineu al cărui format se adresează copiilor de diferite vârste, cu o tematică deosebit de atractivă concepută într-o manieră în care cei mici...și însoțitorii “mai mari”, adulți chiar, sunt introduși în minunatul, în același timp enigmaticul univers al muzicii.

Dacă, de pildă, pentru a-i introduce în epoca marelui Mozart s-a făcut apel la o trupă de actori, costumați în șoricei care, răscolind prin filele manuscriselor, istoriseau momente din viața compozitorului – alternate bineînțeles cu prezentarea unor lucrări celebre a căror interpretare a fost încredințată unor excelenți soliști, “lecția” despre muzica dansurilor de epocă a fost susținută și de prezența unui mic ansamblu coregrafic specializat în numeroșii și complicații pași ai baletului.

Ultimul concert de la Ateneu a reluat o temă care acum, ca și la începuturi, pare a fi fost de maximă audiență, și anume aceea a instrumentelor de percuție. Pe scenă au evoluat câțiva membri ai clasei de percuție conduși de prof.univ. dr. Alexandru Matei de la UNMB, conducătorul ansamblului *Game*: Alexandru Stroe, Irina Rădulescu și Alexandru Badea. Pentru început s-a relevat universalitatea elementului ritmic regăsit în toate alcătuirile Cosmosului, urmat de imensa diversitate a timbrurilor pe care le oferă orice material care poate fi utilizat ca “instrument”, atât în construcția lui propriu-zisă cât și a

baghetelor sau a altor dispozitive care le pun în vibrație. Cel mai sugestiv exemplu l-a constituit o piesă scrisă de Steve Reich, care a fost executată de cei patru percuționiști prin ciocnirea pietrelor de râu de diferite dimensiuni și timbruri. Este lesne de înțeles că atenția tânărului auditoriu a fost captată la maximum. S-a trecut la marea familie a tobelor, tot așa, cu multiple și atractive exemplificări în cvartet, care au dezvăluit nebănuitele posibilități expresive ale acestor instrumente despre care într-un fel se cunoaște destul de puțin. Excelentele exemplificări s-au bucurat de o deosebită apreciere din partea publicului și suntem siguri că în următoarea lună vânzările de instrumente-jucării sau cele pentru viitori învățăcei în mânăirea baghetelor vor crește vertiginos! În continuare ilustrațiile au abordat lucrări complexe care au înglobat treptat multe instrumente, altele decât cele clasice, inventate ca urmare a emancipării percuției din secolul XX. *Ate logo (La revedere Sao Salvador da Bahia)* de Siegfried Fink aduce în prim plan ritmuri de proveniență afro-braziliană și instrumente specifice: bongos, konga, tumba, agogo bells, wood blocks, timpane, triangu și a. Calitățile marimbei au fost puse în valoare printr-o lucrare foarte frumoasă, de esență romantică, având inflexiuni modulatorii stranii, scrisă de compozitorul japonez Minoru Miki: *Preludiul nr.1 – Marimba Spiritual*, în interpretarea plină de sensibilitate a Irinei Rădulescu. Pentru vibrafon a fost aleasă *Blues for Gilbert* de Mark Glentworth, nostalgică, cu unele formulări melodice care amintesc de Piazzolla, mai lirică și poate tocmai din această cauză copiii au fost mai puțin “pe recepție”. Cu multă însuflețire a fost aplaudat opusul compozitorului francez Emmanuel Séjourné (un renumit percuționist care a extins execuțiile la marimba și vibrafon utilizând 6 baghete), *Losa* (1999), foarte virtuoasă, cu succesiuni ritmice rapide, complicate și melos de proveniență hispanică, scrisă pentru vibrafon și marimba.

Concertul a continuat cu o altă demonstrație, cvartetul folosind propriile trupuri ca “instrumente”: bătați din palme, pe piept, pe coapse, pocnituri din degete, fluierături, toate într-un aranjament extrem de ingenios. În sfârșit, *Trio per uno* scris de

către cunoscutul și foarte apreciatul compozitor de origine sârbă Jovan Nebojša Živković, una dintre creațiile standard din repertoriului universal pentru percuție, cu dezvoltări în care complexitatea variațională evoluează pe multiple planuri și care a antrenat majoritatea instrumentelor aflate pe scenă (bongos, crotale, gonguri, vibrafon, tobă cu strune și alte invenții care colorează timbrul discursului muzical) a încheiat această călătorie în captivantul univers al percuției, ale cărei virtuți se

devoalează și se diversifică de câteva decenii.

Această inițiativă se dovedește a fi de maximă eficiență mai ales în contextul în care pentru educația artistică a tinerețului, cu precădere a copiilor la filarmonici s-a renunțat de foarte multă vreme la acele *matinées musicales* apreciate de către adevărații iubitori de frumos.

Camerata Regală...

Doina MOGA

....mă bucur că pot spune acest lucru, a fost la înălțime, sâmbătă seara (7 februarie), când a dedicat al doilea său concert din stagiunea în curs operelor lui Mozart și Schubert. Concertul a avut succes; Orchestra a fost în formă - stângăciile de concentrare, micile decalaje și cele câteva probleme tehnice fiind din plin compensate de plăcerea, dedicația și bucuria cu care au povestit muzica -; Instrumentele de coarde, în special cele grave, au cântat cu pasiune, strălucire și precizie; Programul a fost bine și curajos ales, iar Dirijorul s-a depășit pe sine în circumstanțele date. Notă discordantă a făcut doar pianistul.

Într-un fel, rezultatul concertului de la Ateneul Român a fost cel așteptat de la o formație tânără (de numai cinci ani), care învață și se perfecționează continuu și care, cu fiecare apariție adaugă calităților sale un plus de înțelegere a stilurilor abordate, un plus de rafinement, dar și de temperament și o mai largă paletă de nuanțe.

În prima parte s-au cântat două lucrări de Mozart: *Divertiment în Fa Major KV 138*, a cărei interpretare expresivă și inteligență a prilejuit atât melomanilor, cât mai ales profesioniștilor, bucuria rară, de a auzi frazele distincte și limpezi, atât de particulare lui Mozart și, *Concertul pentru pian și orchestră în La Major KV414* în care, din păcate, solistul Alexander Krichel, prin originala-i tălmăcire, s-a abătut tocmai de la acea perfectă conturare și limpezime a liniilor melodice ca și de la eleganța tușeului, făcând, de exemplu, din Andante, o partitură romantico-vulcanică. Deh, se mai întâmplă.

Horia Andreescu

Foto: Eugen Oprina

Cu totul specială însă, și aproape fără cusur a fost partea a doua a serii, când dirijor și orchestră, într-o remarcabilă colaborare, au dat viață uneia dintre cele mai dramatice lucrări de cameră din epoca romantică *Cvartetul nr.14 în re minor - Fata și moartea* de Franz Schubert. Astfel, Horia Andreescu, prin gestică sa degajată, complexă și continuă, curgând ca muzica în sine, a scos în evidență cu naturalețe, dramaticul adâncimii tragice din variațiunile temeii liedului din mișcarea secundă, care a dat de fapt titlul cvartetului, ca și frenezia cavalcadei finale. Și, fructificând calitățile orchestrei: forță, sensibilitate, prospețime, a adus în dominantă, frumusețea lirică și optimismul, specifice perioadei de tinerețe a compozitorului, ce traversează convingător tragicul, dezvăluind auditoriului o frumoasă alternare între imagini poetice și dramatismul viguros, aproape beethovenian.

Răscolitoare lucrare! Emoționantă interpretare! Excelentă colaborare! Apoteotic final!

Dacă dirijorul nu ar fi fost nevoit să „conducă” și publicul (destul de neatent și dezordonat - care în pofida atenționărilor lui, aplaudau anapoda între părți), concertul, mai ales partea a doua, ar fi fost de mare atmosferă. Cine știe? Poate data viitoare. Oricum, evoluția Cameratei Regale de la Ateneul Român din seara zilei de 7 februarie a fost o reușită. O reușită care se așează firesc pe linia ascendent calitativă pe care a pornit.

Emilia Petrescu, regina cântului

Rare sunt cărțile dedicate marilor artiști lirici români. Așa încât, orice nouă apariție trebuie salută și privită ca restituire – document important pentru posteritate. Avem datoria să lăsăm generațiilor viitoare exegeze care să perpetueze în eternitate amintiri, evaluări, informații despre vieți și cariere, într-o manieră care să prevină neuitarea și să servească drept prețios obiect de studiu.

În această idee, volumul „Emilia Petrescu. Regina cântului vocal concertant” de Grigore Constantinescu, apărut recent la Editura Muzicală, 433 pagini de text și 16 de fotografii, reprezintă un eveniment. Din două motive. Primul pentru că este dedicat unei mari soprane care a strălucit ca nimeni alta în teritoriul liedului și al literaturii vocal-simfonice și al doilea pentru că aparține unei autorități în materie, profesor universitar și muzicolog, cu aplecare profundă asupra artei cântului și slujitorilor ei.

Îmi amintesc anii de demult, în care sorbeam cu neșaf pe podiumurile de concert ale Capitalei sonorile Emiliei Petrescu. Erau momente înălțătoare, de puritate instrumentală a cântului, de ideală exprimare stilistică, adevărate lecții de interpretare. Pe disc, acasă, o ascultam pe Elisabeth Schwarzkopf. La Ateneu sau la Sala Dalles, în Studioul de Concerte Radio sau la Sala mică a Palatului, vocea Emiliei Petrescu mă învăluia, mă emoționa. O similitudine!

Cartea lui Grigore Constantinescu, potrivit subintitulată „Cercetare monografică. Portret”, este una dintre cele mai complexe dedicate vreodată la noi unui cântăreț. Cariera artistei (1945-1991) este prezentată amănunțit, în toate momentele prezenței scenice din țară și străinătate. Pentru documentar, constituie secțiunea indispensabilă. Constantelor colaborări cu Corul „Bach” din Sibiu, în perioada 1956-1983, i-a fost dedicat un capitol special, după cum creațiile imortalizate pe disc sau existente în Fonoteca de Aur a Radiodifuziunii Române, adevărate „Moșteniri testamentare”, sunt mărturiile ale volumului uriaș de înregistrări. Li se alătură cele efectuate în străinătate, la prestigioase case de discuri și posturi de Radio.

Un consistent capitol „Orizonturi repertoriale și interpretative. Miscelanea” susține filmul carierei prin extrase de cronici, fragmente de interviu, potrivit structurate pe compozitori și opusuri importante. Voi lista aici, cu scopul de a evidenția larga paletă stilistică a abordărilor Emiliei Petrescu, nume precum Haendel, Purcell, Bach, Monteverdi, Mozart, Beethoven, Berlioz, Brahms, Musorgski, Britten, Orff, Ravel,

Mihalovici, Roman Vlad, Paul Constantinescu, Bentoiu, Honegger, Toduță... și câte altele.

Sunt prezentate într-o secțiune separată și incursiunile (destule, deși specificul de lied și vocal-simfonic a dominat) în teritoriul operei.

Mi se pare semnificativ și definitiv că analiza estetică a glasului Emiliei Petrescu vine în capitolul subintitulat „Lumea liedului și Lumea concertului”. Distinsă tălmăcitoare a miniaturilor vocale (mii de titluri) ce cuprind esențe spirituale, trăiri și intense exprimări, soprana a fost un model perpetuu și conduce top-ul interpreților români de gen. O spun exigenți critici citați, Radu Gheciu, Alfred Hoffmann, Alexandru Leahu, Edgar Elian, Ada Brumaru, Dumitru Avakian, Grigore Constantinescu etc., o remarcă prestigioasă publicații străine. Rânduri de căpătâi despre recitalul de lied, în forma unor inedite „Însemnări în manuscris”, aparțin chiar mării soprane și autorul le inserează în chip de noutate editorială.

Lecția măiestrită de canto continuă în secțiunea „Idei și contribuții în pedagogia cântului” (texte teoretice, istorice și aplicative), un adevărat manual ce are la bază studiile teoretice ale artistei, expuse, comentate de autor: elemente și metode în tehnica vocală, stiluri și interpretare (un manuscris al Emiliei Petrescu „Studiul ornamentației și improvizației în Stilul Baroc”). O imagine complexă despre artista și profesoara Emilia Petrescu se regăsește și în dialogul dintre Grigore Constantinescu și soprana Bianca Manoleanu, strălucit discipol al maestrei.

De fapt, noua apariție editorială este un tot unitar care împlinește desăvârșit profilul mării soprane. Așa încât, în „Epistolarium”, „Perspective în

dialog”, „Opinii. Convorbiri” se regăsesc idei valoroase, care întregesc imaginea unei solide și unice personalități. Peste 30 de prestigioși colegi-artiști, mari compozitori și importanți condeieri de specialitate își exprimă gândurile despre Emilia Petrescu. Sub titlurile „Fiul Valeriu despre mama” și „Doctorul Ioan Cironeanu despre soție”, nu puteau să lipsească două convorbiri pe care autorul le poartă în familia Emiliei Petrescu. Succintul album fotografic rememorează crâmpie de viață și carieră.

Nu pot încheia scurta prezentare a noii cărți „Emilia Petrescu. Regina cântului vocal concertant” fără să remarc Prologul („Suverană a artei vocale”) și „Fragmentarium”-ul, capitole care

deschid volumul, în care autorul își exprimă gândurile de acum, după trecerea anilor, gânduri cu care a purces la drum în demersul său. Sunt rânduri de suflet, pe cât de sensibile, pe atât de lucide și analitice, care sintetizează însușirile unice ca artistă și ca om ale „Reginei cântului cult”.

Arta legendară a Emiliei Petrescu, așa cum este înfățișată în volumul care îi este dedicat „in memoriam”, rămâne precum o coloană infinită brâncușiană, evoluând spre înalțuri, în veșnicie. Cei de azi, cei de mâine, trebuie s-o cunoască.

Costin POPA

Muzica – sferă a interferențelor

Lavinia COMAN

Volumul Despinei Petecel Theodoru, apărut la Editura Muzicală, cuprinde 15 dialoguri interdisciplinare cu personalități din diferite domenii ale culturii, artei și științelor. Invitații autoarei sunt istoricul de artă francez René Huyghe, pictorul Marin Gherasim, sculptorul Ovidiu Maitec, filosoful francez Alain Cophignon (autor, între altele, al unei prestigioase monografii **George Enescu**) filosoful francez Alain Besançon, istoricul de artă Victor Ieronim Stoichiță, scriitorul Horia Roman Patapievici, artistul fotograf Henri Cartier – Bresson, istoricul de artă Amelia Pavel, dramaturgul Matei Vișniec, istoricul de artă Dan Grigorescu, scriitorul Mihai Zamfir și fizicianul Andrei Dorobanțu. Dialogurile sunt urmarea procesului laborios de transpunere în scris a unui șir de emisiuni de succes difuzate la posturile Radio România. A rezultat un exercițiu de comunicare interdisciplinară de mare complexitate. Convorbirile au darul de a convinge, de a fermeca și de a ne pune pe gânduri, în primul rând datorită faptului că participanții îndeplinesc două condiții de bază: a) invitații sunt, fără excepție,

individualități puternice pregnante, foarte interesante, de mare prestigiu, fiecare în domeniul său de excelență, iar pe de altă parte posedă o cultură muzicală deosebită și iubesc muzica; b) amfitrioana, muziciană profesionistă, deține un fond apercipativ excepțional de cultură filosofico-estetică, precum și o mobilitate remarcabilă a intelectului, care-i permite să stabilească asociații, conexiuni, întâlniri, teme de reflecție asupra vieții ideilor, a conceptelor, a curentelor de gândire și a celor artistice. Toate aceste puneri de probleme îndeamnă interlocutorul să gloseze pe marginea unor opere muzicale din cele mai neașteptate perspective. Cititorul participă la un adevărat banchet de idei, pornind de la bucuria de a asculta capodoperele muzicale de fiecare dată cu o percepție reînnoită.

O subliniere aparte merită notele de subsol, care sunt adevărate bijuterii de informare inteligentă, minuție, acribie. Autoarea demonstrează, prin aceste miniaturale texte, forța de sinteză datorită căreia concepte dintre cele mai dificile devin accesibile în câteva cuvinte, definiții memorabile, invitând mereu la noi și noi conexiuni în direcția polisemantismului muzicii.

Farmecul textelor e sporit de ilustrații. Acestea potențază ideile și aduc argumentele vizuale complementare cu auditivul, în demersul spiritului de a realiza o percepție deplină a adevărului artistic.

Despina Petecel Theodoru

Muzica - sferă a interferențelor

Un adevărat triumf

Al. I. BĂDULESCU

Într-o atmosferă de sărbătoare, în seara zilei de sâmbătă, 24 ianuarie a.c., au avut loc, în capitală, două evenimente cultural-artistice de rezonanță națională și europeană: inaugurarea noii clădiri a prestigiosului Teatru de Operetă și Musical „Ion Dacian” și prezentarea, în premieră absolută în România, a excelentului Musical „Fantoma de la Operă” – muzica de Andrew Lloyd Webber.

După cum se știe, în contextul amplului program de lucrări pentru crearea Centrului Civic al Capitalei, fosta sală de spectacole a Teatrului de Operetă aflată lângă apa Dâmboviței, a fost demolată.

Din acel moment, această vestită instituție muzicală de spectacole – înființată în luna noiembrie 1950, și-a continuat activitatea, cu brio, până în anul 2012, într-o sală specială – pe care a amenajat-o și a dotat-o - din punct de vedere tehnic și pentru bune condiții de vizionare de către publicul spectator, prin forțe proprii – în cadrul Teatrului Național.

Diverse motive – printre care ar fi și lucrările actuale de consolidare și modernizare a întregului edificiu ocupat de Teatrul Național, au obligat Teatrul de Operetă să funcționeze în condiții total improprii, folosind mai multe locații din capitală și din alte orașe (cluburi, case de cultură etc.)

Pentru a înlătura această gravă situație, cu doi ani și jumătate în urmă, Ministerul Culturii a semnat documentele necesare construirii unei noi clădiri pentru această instituție muzicală de spectacole, clădire propusă a se realiza în zona specială de lângă cea mai importantă bibliotecă publică a României, Biblioteca Națională.

Prin eforturi serioase ale directorului general Răzvan Ioan Dincă, constructorii au izbutit să ducă la bun sfârșit acest important proiect, care să asigure Teatrului de Operetă și Musical, condiții optime pentru o activitate

complexă și performantă: scenă cu ample dimensiuni, spații corespunzătoare pentru repetiții, ateliere de producție, cabine pentru personalul artistic și tehnic și nu în ultimul rând, o superbă sală de spectacole pentru publicul iubitor al acestui gen muzical.

Evenimentele din seara zilei de 24 ianuarie a.c. au fost onorate de personalități marcante ale vieții politice și cultural-artistice din capitală și din țară, din corpul diplomatic acreditat în țara noastră, de reprezentanți ai presei scrise, audio și video, precum și de un numeros public care a ocupat nu numai întreaga capacitate a sălii de spectacole, dar și, în picioare, o parte din spațiile libere ale sălii.

Înainte de gongul inaugural, au rostit documentate și emoționante alocuțiuni regizorul Răzvan Ion Dincă, director general al Operei Naționale București și noul ministru al Culturii, dl Ionuț Vulpescu.

Spectacolul inaugural a fost cel de al doilea moment de excepție din seara respectivă. Noua punere în scenă a excelentului musical „Fantoma de la Operă”, ce reprezintă unul dintre cele mai importante și populare titluri de acest gen din lume este prezent acum, în premieră absolută, pe o scenă din România.

Libretul acestei capodopere are la bază romanul „Fantoma de la Operă”, semnat de Gaston Leroux (1868-1927), care a văzut lumina tiparului în anul 1910. Această formidabilă apariție editorială a inspirat, de-a lungul timpului, numeroși oameni de

creație, printre care și pe eminentul compozitor de origine britanică, Andrew Lloyd Webber. Captivat de povestea respectivă, grație talentului și imensei sale capacități de creație, a realizat o superbă partitură sonoră prezentată în prima audiție mondială, la 27 septembrie 1986, la vestitul „Her Majesty’s Theatre” din Londra.

Din acel moment, spectacolul a devenit una dintre cele mai de succes producții muzicale din toate timpurile, realizând în cei aproape 30 de ani de la prima audiție mondială, peste 65 de mii de spectacole și 140 de milioane de spectatori din 151 de mari orașe și 30 de țări din întreaga lume, printre care: Marea Britanie, SUA, Australia, Austria, Africa de Sud, Belgia, Brazilia, Canada, Danemarca, Elveția, Germania, Japonia,

de compozitorul Andrew Lloyd Webber. În urma unor audiții ce au avut loc în București, ilustrul regizor oaspete a fost surprins de câte talente are România. Folosind o distribuție de excepție – compusă din actori, vedete pop și soliști de operă și în colaborare cu o echipă de oameni tineri - extrem de talentați de la The Really Useful Group Ltd a izbutit, un spectacol eveniment.

În rolurile principale, au evoluat, în mod strălucit, nume bine cunoscute, printre care: Adrian Nour (Fantoma de la Operă), Irina Băianț (Christine Daae), Florin Ristei (Raoul, Viconte de Chagny, Andrei Lazăr (Monsieur Gilles Andre), Valentino Tiron (Monsieur Firmin), Gabriela Gaha (Carlotta Giudicelli), Samuel Druhora (Ubaldo Piongi), Dana Rotaru (Madame Girya), Alexandra Giurcă (Meg Girya), Darius Daradici (Joseph Buquet) ș.a.

Scenografia a fost semnată de Andrew Riley, coregrafia de Ewan Jones, iar la pupitrul dirijoral s-a aflat tânărul dirijor român Ciprian Teodorașcu.

Martor ocular la aceste memorabile evenimente muzicale, am remarcat, pe bună dreptate, înaltul nivel artistic al spectacolului, formidabila concepție regizorală și scenografică, realele performanțe tehnice, și

Irlanda, Coreea de Sud, Olanda, Singapore, Mexic, Noua Zeelandă, Spania, Ungaria, Taiwan, Thailanda, România.

Adaptările și transpunerile pentru marele ecran și producțiile de televiziune ce au avut loc pe parcursul anilor, în 14 limbi, începând din 1925, au cucerit, de asemenea, inimile a milioane de spectatori de pe toate meridianele. Înregistrarea originală a primei audiții mondiale din 1986, prin albumul difuzat începând din anul 1987, a atins cifre impresionante de vânzări, necunoscute în lume până atunci (respectiv peste 40 de milioane de exemplare și 6 miliarde dolari încasări).

Această extraordinară partitură muzicală a fost pusă în scenă într-o nouă concepție regizorală de reputatul regizor australian, Stephen Barlow. Copil fiind a avut prilejul să vizioneze acest spectacol la numai trei săptămâni după ce a avut loc premiera mondială (27 septembrie 1986). A fost atunci, și a rămas până în prezent, captivat de povestea scrisă de Gaston Leuoux, și pusă în scenă „pe cea mai romantică și intimă muzică”, semnată

interpretative ale protagoniștilor spectacolului, participarea incontestabilă a orchestrei și a compartimentelor tehnice care dispun acum de o aparatură scenică de ultimă generație etc.

Aplauzele repetate, timp de aproape zece minute, din partea unui autorizat public ridicat imediat în picioare, de la primul – până la ultimul loc din sală, împreună cu intervențiile: bravo, bravo..., atestă, fără echivoc, un adevărat triumf, cu care a pășit în noul edificiu, actualul colectiv al Teatrului de Operă și Musical „Ion Dacian” din România (în prezent companie a Operei Naționale București).

Acest spectacol, fără îndoială, a fost un adevărat triumf artistic, un brand al artei spectacolului românesc la acest început de Nou An, constituie, de ce nu, o monedă forte pentru export în circuitul cultural-european și internațional de valori artistice.

Tuturor, cele mai sincere și călduroase felicitări.
(Foto: ONB - Gin Photo)

Hope 2015

Oana GEORGESCU

Ateneul Român a găzduit un spectacol de excepție în beneficiul copiilor fără familie sau aflați în pericol de abandon. Un Regal al muzicii clasice și de jazz în slujba copiilor defavorizați, o îngemănare a tuturor gândurilor frumoase, pe care suflete pe măsură le clădesc... Astfel s-ar putea descrie spectacolul de excepție organizat în colaborare cu Filarmonica "George Enescu" cu ocazia galei Hope Concert 2015, eveniment caritabil aflat deja la cea de-a III-a ediție.

Ateneul Român a devenit pentru o seară locul în care muzica clasică, jazzul, dansul, arta străzii (un inedit "live street art performance" susținut de talentații grafferi de la Sweet Damage Crew) și generozitatea, în cele mai frumoase forme ale sale, s-au reunit într-un eveniment memorabil organizat în colaborare cu Filarmonica "George Enescu". Prezent la Gala Hope Concert 2015, Președintele României, Klaus Werner Iohannis, a subliniat că "o societate în care oamenilor nu le

Tiberian-Nadia Trohin, percuționistul Zoli Toth și actrița Ana Pepine. Emoția și speranța au cuprins și animat întreaga audiență, peste 700 de oameni vibrând la unison pe acorduri de Brahms, Chopin, Piazzolla, Villa-Lobos, Albinoni, Adrian Enescu, Mircea Tiberian sau Dan Dediu. De-a lungul timpului, zeci de personalități ale lumii culturale românești, oameni de afaceri, diplomați, bancheri s-au alăturat visului Hope and Homes for Children, de a oferi fiecărui copil o casă și o familie.

"Am participat la un eveniment cu suflet pentru suflete. Am fost impresionați de dăruirea celor prezenți, atât pe scenă cât și în public, pentru o cauză nobilă. Ne-a încântat să constatăm că repertoriile propuse, îmbinarea stilurilor și a instrumentelor, au făcut să vibreze Ateneul Român" - a declarat violoncelistul Marin Cazacu, coordonatorul Ansamblului "Violoncellissimo".

"A fost o seară foarte reușită din punct de vedere artistic și trebuie să adresez felicitări organizatorilor. Cred că

pasă unii de alții își pierde direcția. Iar o societate care își neglijează copiii nu are viitor".

Ediția 2015 a Hope Concert a fost ca o inedită călătorie muzicală redată cu măiestrie de artiști consacrați: violoncelistul Marin Cazacu și Ansamblul Violoncellissimo, pianistul Andrei Licareț, soprana Irina Iordăchescu, duo-ul de jazz Mircea

toți cei prezenți au dovedit că apreciază și sunt alături de eforturile pe care Hope and Homes for Children le face în România. Mă bucur că am fost a treia oară alături de această mare familie și că pot ajuta la expunerea ideilor, proiectelor și realizărilor lor extraordinare" - a mărturisit pianistul Andrei Licareț. (Foto: Sebastian Oros)

Zoli Toth Project și Adrian Enescu

Dan CHIRIAC

Într-o ambianță selectă, Zoli Toth a lansat Choral 147, cel mai nou videoclip al proiectului care îi poartă numele. Regia este semnată de Dorin Marcu, iar piesa compusă de Adrian Enescu este o combinație de mai multe modalități stilistice, de

la clasic la electro. Clipul prezintă povestea unei fete care visează să ajungă prințesă, vis devenit ulterior coșmar.

Videoclipul a fost lansat în atmosfera neo-barocă a unei vile interbelice din București în cadrul unui eveniment la care au participat profesioniști ai industriei muzicale - organizatori de evenimente, manageri și impresari, artiști, presă - oameni de radio și televiziune, bloggeri. Interpretarea câtorva piese de către Zoli Toth Project a dovedit calitatea inițiativei și potențialul său internațional.

Membrii Zoli Toth Project sunt Iulia Bandilă (vioară), Bogdan Pop (percuție, vibrafon), Mihail Grigore (violoncel) și Zoli Toth (percuție, marimba), absolvenți ai Universității Naționale de Muzică București sau ai Academiei de Muzică din Cluj Napoca, laureați ai concursurilor naționale de profil. Proiectul (o formulă unică, datorită combinației de instrumente) a luat ființă în 2014 și a susținut peste 30 de concerte în primele șase luni de activitate. Pentru anul 2015, cvartetul are în agendă concerte importante (Ateneul Român, Sala cu Orgă din Chișinău), participări la festivaluri de prestigiu din țară și străinătate, dar și lansarea unei piese de teatru.

Daruri din suflet

Octavian URSULESCU

Concertele cu o tematică specială s-au bucurat întotdeauna de mare succes, mai ales atunci când pe afiș strălucește numele unei mari vedete. Un asemenea spectacol de caritate, cu o încărcătură emoțională specială, a avut loc recent la Câmpina, scopul fiind strângerea de fonduri în favoarea copiilor având sindromul Down. O sală arhiplină, multă emoție și,

pe scenă, doi artiști legați de spațiul prahovean: Marina Voica (locuiește la Breaza) și Gheorghe Turda (are o casă de vacanță chiar în Câmpina). Marina Voica a susținut un recital incandescent, având un succes de proporții; culmea este că, deși locuiește la doi pași, a fost pentru prima dată când a fost invitată să cânte la Câmpina! Nimeni nu e profet la el acasă, cum se spune... Reputata artistă, nu întâmplător o prezență artistică feminină reprezentativă, a fost invitata de onoare și la concertul festiv de "Ziua femeii" de la Târgoviște, pe scena Teatrului "Tony Bulandra", alături de Orchestra simfonică "Muntenia". În ovațiile publicului eminent feminin, recitalul a fost însoțit de declarații cât se

poate de adevărate: "Femeia este o forță! Femeia face viața mai frumoasă! Femeia conduce lumea, din umbră... cu blândețe!". Așa e, bravo, Marina! Trăiască femeile-artist!

George Natsis

Cum vezi starea muzicii românești actuale - ușoară, pop, dance, etc?

Așa cum am mai spus și cu alte ocazii, principala schimbare care a intervenit în muzica pop/ rock/ jazz începând cu anii '90 este industria muzicală, un fenomen prezent în toată lumea, cu avantajele și dezavantajele lui. Schimbarea constă în îndreptarea atenției către ceea ce "vinde" în detrimentul a ceea ce este cu adevărat valoros și educativ. Industria aceasta are la bază studiul de piață (piața muzicală), care constă în testarea preferințelor muzicale a unor categorii diferite de consumatori (după criteriul vârstei, al meseriei, al pregătirii profesionale sau apartenenței sociale). Producțiile muzicale (single, album, videoclip, concert) au în vedere ceea ce vor consumatorii să asculte, adică ceea ce "vinde". Astfel, scopul nu mai este doar realizarea unui act artistic, ci obținerea unui profit din vânzarea produsului.

Avantajul oferit de industria muzicală constă în posibilitatea realizării unor producții costisitoare, de un înalt nivel tehnic, cât și promovarea agresivă a acestor producții pe posturile de radio sau tv. Astfel apar "hit-urile" (înainte erau șlagăre). Uneori însă, hit-urile pot fi producții mediocre din punct de vedere muzical, dar prin promovare agresivă ele se impun în mintea ascultătorului (dacă ascuți de o sută de ori o melodie banală, s-ar putea să începi să o fredonezi fără să-ți dai seama, sau chiar să-ți placă).

Marele minus adus de industria muzicală românească constă în neglijarea patrimoniului muzical național. Ceea ce odată erau "șlagăre" care nu se impuneau prin difuzare agresivă, ci prin pregnanța melodică (adică erau ușor de reținut), acum nu mai sunt difuzate deoarece "target-ul" s-a schimbat. În felul acesta este dată la o parte educația muzicală (cei mai mulți tineri autori de muzica pop/ rock nu au habar de istoria muzicii pe care o compun). Iar fără educație, nu putem vorbi de cultură.

Ce părere ai despre concursurile muzicale TV? Lansează ele cu adevărat noi talente românești? Ce ar trebui îmbunătățit la ele?

Emisiunile TV de tip talent-show au în vedere, după părerea mea, două aspecte. Primul și cel mai important se referă la realizarea unei audiențe cât mai mari. Emisiunile talent-show fac parte din marea industrie numită divertisment (*entertainment*). Se fac studii de piață, se are în vedere "target-ul" (adică cui te adresezi) și "trend-ul" actual (o emisiune care acum trei ani a avut mare succes nu este obligatoriu să aibă succes și anul acesta, sau o emisiune care are succes în S.U.A. nu are neapărat succes și în România), iar audiența arată cât de bine se vinde show-ul pe piața de consum. Vorbim totuși de un show TV, iar acesta trebuie să aibă conținut care să cuprindă dinamism, dramatism, emoții, imagine și bineînțeles muzică. În cei trei ani în care am lucrat ca dirijor la un talent-show de succes, am avut surpriza să descoperim multe talente, cântăreți de care nu știa nimeni, care nu aveau posibilitatea să se afirme, iar show-ul respectiv le-a dat această posibilitate. Sunt deja câțiva cântăreți tineri prezenți pe piața muzicală, purtând amprenta show-ului care i-a lansat.

Ce ar trebui îmbunătățit la ele? Bugetul... ha ha... sigur, pot aminti și calitatea sunetului, dar bugetul în primul rând. Bugetul unei astfel de emisiuni realizate în România este mult, mult mai mic decât bugetul aceleiași emisiuni realizate în S.U.A. sau Olanda, iar producătorii noștri fac mari eforturi să realizeze astfel de emisiuni respectând formatul original, dar cu un buget mult mai mic. Din acest motiv nu vreau să intru în detalii cu privire la îmbunătățirea calității imaginii sau a sunetului, în lipsa unui buget adecvat. Un buget corespunzător permite achiziționarea (sau închirierea) unei logistici de ultimă oră, camere performante, instalație de sunet performantă, cooptarea unor profesioniști de la staff tehnic, cameramani, orchestră până la vedete de top. Numai așa se pot crea premisele realizării în cele mai bune condiții a unui show de calitate. Până atunci vom avea emisiuni bine făcute (cu mari eforturi și sacrificii) de către niște profesioniști (pe care, har Domnului, îi avem), dar ne vom întreba de ce la americani aceleiași emisiuni se văd și se aud mai bine.

Cum se prezintă difuzarea muzicii ușoare românești, la radio, TV, pe discuri?

Așa cum am mai spus, industria muzicală a schimbat datele problemei. Muzica românească este prezentă atât pe rafturile magazinelor (sau prin benzinării, wow!!!), cât și în playlist-urile posturilor de radio (private sau publice). Întrebarea este: ce fel de muzică este prezentă pe piață? Răspunsul e unul singur: se promovează ceea ce “se vinde”. De exemplu, faptul că eu, sau altcineva nu suportă manelele din motive bine întemeiate, nu schimbă cu nimic realitatea, și anume că manelele reprezintă unul dintre cele mai bine vândute genuri muzicale în România (poate cel mai bine). Trist este însă faptul că patrimoniul muzical național nu își găsește loc nici pe rafturile de discuri, nici pe posturile de radio, decât într-o măsură rușinos de mică. Interpreții și compozitorii aparținând generațiilor mai

vechi (începând cu perioada interbelică) ar trebui să fie prezenți cel puțin în playlist-urile radiourilor (în special cele publice), deoarece acestor interpreți și compozitori în fața cărora mă înclin cu respect, le datorăm faptul că avem o tradiție muzicală bogată, cu care ne putem mandri.

De ce compozitorii importanți ocolesc concursurile de creație gen Eurovision?

Mă voi referi strict la Eurovision. Îmi amintesc cu plăcere de vremurile când Eurovision era un concurs de cântec (song contest), cu o mare orchestră pe scenă 100% live, cu melodii pe care nici azi nu le-am uitat, cum ar fi “Congratulations” (Cliff Richard), “Hold Me Now” sau “What’s Another Year” (Johnny Logan) sau “Waterloo” (ABBA). Dacă atunci puteam vorbi de un concurs “de cântec”, acum putem vorbi și de un concurs “cu cântec”. Scandalul a devenit un ingredient aproape nelipsit încă din faza selecției naționale Eurovision. La urma

urmei, presa are un subiect “suculent”, iar telespectatorul își primește doza de “senzațional” care-l ține în fața televizorului. Acesta este unul din motivele care mă fac să fiu foarte rezervat în privința participării mele la Eurovision. Un alt motiv este legat de ceea ce este în prezent finala Eurovision, adică un spectacol de televiziune organizat impecabil, care se vede și se aude impecabil, dar în care muzica este pe planul doi. În primul rând, a dispărut orchestra (deși tehnica de preluare live a evoluat enorm), deci nu mai avem un spectacol 100% live, cu excepția vocilor. În al doilea rând s-a schimbat criteriul de apreciere a cântecelor. Am făcut de câteva ori parte din juriul selecției naționale (am fost și președinte de juriu), principala noastră preocupare fiind aceea de a trimite în finală piesa cea mai bună, cu cele mai mari șanse. Numai că, odată ajuns în finală reprezentantul nostru (ca și reprezentanții altor țări) este la discreția unui vot acordat nu pe criterii artistice, ci geo-politice. Nu e un secret ca fiecare juriu național votează cu “vecinii”, în condițiile în care juriul este alcătuit din specialiști în domeniul muzicii!! Urmărind edițiile recente am senzația că Eurovision se transformă dintr-un festival de muzică (SONG CONTEST) într-un fel de summit european... cu muzică. Sper să mă înșel.

Ce ar trebui să întreprindă UCMR, cu prestigiul său, pentru a reda muzicii ușoare românești demnitatea meritată?

UCMR reprezintă elita muzicii românești, fiecare membru al UCMR trebuie să fie conștient că face parte din această elită. UCMR nu trebuie să-și dobândească sau să-și redobândească prestigiul, ea are prestigiu prin faptul că este reprezentată de cei mai valoroși creatori de muzică. Cred că cel mai important obiectiv pe care UCMR ar trebui să-l aibă în vedere este atragerea de tineri compozitori în rândul membrilor. UCMR trebuie să capete un suflu creator nou, trebuie întinerită cu compozitori care să ofere creații de valoare, la un standard profesional cât mai ridicat. UCMR este o uniune de creație, difuzarea muzicii pe radio-uri nu intră în atribuțiile ei. Cei care sunt responsabili de difuzarea muzicii românești pe radio ar trebui să fie conștientizați de greșeala pe care o fac neglijând patrimoniul muzical românesc în favoarea unor piese “în trend”, piese care după scurt timp se sting în marea uitării. Cât despre creațiile noi (chiar prime audiții), înainte de a încerca să convingem pe cineva să ne difuzeze, ar trebui să ne gândim ce avem de oferit. E o temă de meditat.

Mergi în jurii la festivaluri? Care crezi că e rolul lor? Câteva dintre ele („George Grigoriu” - Brăila, „Dan Spătaru” - Medgidia, Amara) sunt televizate în direct, organizate profesionist, cu participare internațională, preluând cu succes rolul defunctelor Mamaia și “Cerbul de aur”.

În general am refuzat participarea în jurii (cu excepția Eurovision) din motive pe care nu doresc să le discut aici. Festivalurile muzicale au, după părerea mea, două scopuri importante: descoperirea de tinere talente în rândul interpreților și stimularea creației muzicale. Chiar dacă există festivaluri bine organizate, televizate în direct (dar promovate insuficient), cred că am avea nevoie de un mega-festival internațional, în București, la Sala Palatului, cu orchestră mare, cu lumini, decoruri, vedete de prim rang (naționale și internaționale) în recitaluri și, bineînțeles, preluare pe un post tv național. Am

elaborat acum câțiva ani și un regulament pentru un astfel de festival. Dar atât...

Care crezi că a fost cauza dispariției manifestărilor amintite?

Mamaia a fost mult timp o Mecca a muzicii pop românești. Tânăr fiind, abia așteptam vara ca să ne întâlnim la Mamaia cu toată suflarea compozitorilor și interpreților. Se cânta cu orchestră (în 1987 au fost trei orchestre!) și se lansau șlagăre. După 1995 s-a încercat adaptarea festivalului la trend-ul destul de fragil pe care-l impuneau autori și cântăreții mai tineri, dar fără experiență, în timp ce așa-ziii "dinozauri" (adică muzicienii profesioniști) au fost dați la o parte, iar ștacheta profesională a fost coborâtă drastic. Mamaia s-a transformat astfel într-un festival al producătorilor, adică al industriei muzicale, distrugând tot ce a însemnat acest festival de-a lungul anilor. Iar în lipsa acelei efervescente creație, a tradiției și prestigiului dobândit, nu a fost decât o chestiune de timp până când festivalul Mamaia să moară de la sine. Această transformare, împreună cu o proastă organizare, cred că sunt principalele motive pentru care Mamaia a dispărut, iar încercările de a revigora festivalul în tradiția bine-cunoscută nu au reușit să rezolve nimic.

Am lucrat alături de echipa care a realizat edițiile de după 1990 ale Cerbului de Aur (am reorchestrat binecunoscutul semnal al Festivalului și am scris muzica originală pentru momente coregrafice). M-am bucurat să văd cum acest festival renaște, ajungând în scurt timp la loc de frunte pe lista festivalurilor internaționale FIDOF, cu o participare internațională remarcabilă. Amintesc pe Kenny Rogers, Toto Cutugno,

Kylie Minogue, James Brown, The Temptations, Tom Jones sau Ray Charles. Nu știu exact motivele pentru care a fost întrerupt festivalul, parcă era ceva legat de locul de desfășurare (Piața Sfatului) sau de lipsa fondurilor, cert e că, o dată întrerupt, credibilitatea scade, relațiile cu partenerii se slăbesc, iar cu cât trece mai mult timp este tot mai greu să reiei toate lucrurile. Cred de asemeni că nu s-a mai găsit o echipă care să poată duce mai departe această frumoasă tradiție. Cred că Cerbul de Aur a pierdut un tren, poate ultimul.

Proiectele personale pentru perioada următoare?

Putem vorbi de trei feluri de proiecte personale: cele în derulare, cele în așteptare și cele posibile. Prima categorie include stagiunea de jazz de la Teatrul Act, stagiune organizată cu sprijinul Radio România Cultural, avându-i alături de mine pe toboșarul Vlad Popescu și pe contrabasistul Adrian Flautistu, stagiune ajunsă deja în al cincelea an de desfășurare. De asemeni, pe lângă activitatea didactică la UNMB și cea de coordonator al secției pop/ jazz din cadrul UCMR, continui activitatea de pianist în cadrul Big-band-ului Radio. A doua categorie (în așteptare) presupune realizarea în a doua parte a anului a unui nou show muzical tv împreună cu echipa de realizatori cu care am lucrat în ultimii ani. Ca proiecte posibile ar fi realizarea de concerte-eveniment sau turnee cu orchestra mare, cum au fost cele pe care le-am dirijat în compania unor artiști ca Marcel Pavel, Vunk sau Steve Vai.

Dar dincolo de toate acestea e ceva mult mai presus: să avem sănătate și credință în Dumnezeu.

Octavian URSULESCU

Albumul cu amintiri

Regretatul compozitor, dirijor, pianist și profesor ieșean Titel Popovici ne-a lăsat peste 500 de înregistrări, din toate genurile muzicale, în prim-plan fiind indiscutabil muzica ușoară și jazz-ul. Devotata sa soție, doamna Mimi Popovici, a reunit parte din aceste creații, grupate pe genuri, pe câteva CD-uri care poate într-o bună zi vor ajunge la marele public. În fruntea orchestrei sale, Titel Popovici a organizat numeroase festivaluri și concerte memorabile la Iași, în care a acompaniat mai toate vedetele timpului. Alăturat aveți o imagine istorică, datând de mai bine de câteva decenii bune: alături de Titel Popovici și de orchestra sa se află frumoasa solistă Jeanina Matei, în prezent stabilită în Italia. Erau vremurile când la concertele de muzică ușoară sălile erau luate cu asalt, pentru că și difuzarea la radio și TV era pe măsura valorii creațiilor și interpretărilor. (Red.)

Nadia Trohin

Florian LUNGU

La data de 28 februarie, **Nadia (Nadejda Fiodorovna) Trohin** a împlinit trei decenii de existență. Născută în anul 1985 la Chișinău, ea a studiat din copilărie pianul, a urmat școala „**Alexei Stârcea**” din orașul natal, apoi cursurile Liceului „**Ion Creangă**” unde s-a impus ca solistă a corului „Vocile Primăverii” dirijat de **Ștefan Andronic**. În 2004 a absolvit Colegiul Național de Muzică „**Ștefan Neaga**” din Chișinău, secțiunea Interpretare, specializarea – Pian. În calitate de cântăreață solistă, foarte tânără – pe atunci – **Nadia Trohin** a participat la competiții de interpretare în Uzbekistan, Ucraina, Bulgaria, Bielorusia și România. Astfel, a câștigat Premiul I atât la Festivalul „Milion Ciudes” din Sofia, Bulgaria, cât și la Festivalul „Slaveanski Bazar” din Vitebsk, Bielorusia. Disponibilitățile vocale indiscutabile, simțul ritmic infailibil, muzicalitatea aparte, dublate de dezinvolvura cu care poate improviza liber pe teme date, iată atribute care au îndrumat-o spre abordarea jazz-ului, dar și a muzicii pop de calitate. Sunt de amintit, dintre reușitele perioadei de început a carierei sale, concursarea la selecția Secțiunii de interpretare a Festivalului „Cerbul de Aur”, colaborarea cu „Summerset Purple Band” și cu formația „Millenium” și mai ales premiul obținut la Concursul de interpretare desfășurat în zilele de 28 și 29 aprilie 2010 în cadrul celei de-a doua ediții a Festivalului Internațional Studentesc de Jazz organizat la Casa de Cultură a Studenților „**Mihai Eminescu**” din Tg. Mureș. Stabilită în București (obținând și cetățenia română), **Nadia Trohin** a devenit studentă apoi a absolvit cursul de master la Universitatea Națională de Muzică, Facultatea de Jazz, clasa profesorului **Mircea Tiberian**. Actualmente este doctorand în cadrul aceluiași Institut de învățământ superior muzical. Totodată, pe lângă o ferventă activitate scenică, **Nadia Trohin** predă ore de muzică studenților care se pregătesc pentru cariera actricească.

Dintre realizările interpretative ale solistei, menționăm rezumativ câteva apariții semnificative din ultimii ani: Concertul susținut la Clubul „Green Hours” din București (august 2010) – cu grupul pianistului **Mircea Tiberian** (cuprinzându-i, pe lângă pianistul lider, pe saxofonistul **Cristian Soleanu**, contrabassistul **Ionuț Baranga**, bateristul **Vlad Popescu**) și cu solista **Nadia Trohin**, grup reunit pentru talmăcirea unor hit-uri ale muzicii pop românești din perioada interbelică; Participarea la Festivalul „Rock-Jazz-Folk” – Craiova, ediția a XVIII (8 – 9 decembrie 2010) – în formula „**Nadia and Friends**”, cu **Marius Vernescu** - pian și **Răzvan Cojanu** - contrabass; Participarea la Festivalul „Jazz Napocensis” – Cluj, ediția a XIV (23 – 25 mai 2011) – în formula „**Nadia Trohin and Friends**”; Participarea la „SamFest Jazz Internațional” – Satu Mare, ediția a VII-a (23 – 25 iunie 2011) – în formula „**Nadia Trohin and Friends**” cu **Alex Man** - gitară și **Adrian Flautistu** - contrabass; Participarea la Festivalul „Zilele Jazz-ului Românesc” – Brașov, ediția I (25 – 27 noiembrie 2011) – în formula „**Mircea Tiberian Trio featuring Nadia Trohin**”; Participarea la Concertul „In memoriam **Johnny Răducanu**” (1 decembrie 2011, Sala Radio) – în formula „**Mircea Tiberian New Trio** (cu **Michael Acker** - contrabass, **Laurențiu Zmău** - baterie) featuring **Nadia Trohin**”; prezența la un concert în Ungaria; Participări la emisiunile TV „Unora le place” – în duet cu gitaristul **Călin Grigoriu**, cu pianistul **Mircea Tiberian**, cu trio-ul **Sorin Zlat**, cu gitaristul **Alex Man**, cu grupul vocal „**Jazzapella**”; Înregistrarea CD-ului „La margine de București” (Soft Records, 2011), cu pianistul și compozitorul român **Mircea Tiberian**, împreună cu bass-istul american **Chris Dahlgren** și bateristul-percuționist german **Maurice de Martin**, cei trei și vocalista **Nadia Trohin** punându-și în comun, în același creuzet al creativității spontane talentul, fantezia nedrămuțită, prea-plinul afectiv și – de ce nu? – un oportun apetit ludic, disponibilități investite într-o operă de revalorificare a unui bun artistic de tezaur: cele mai inspirate șlagăre din perioada interbelică aparținând unor compozitori români reprezentativi, piese ca „Du-mă acasă măi, tramvai”, „La margine de București”, „Un trecător”, „Mână birjar”, „Spune-mi unde când și cum” și altele asemenea, care au beneficiat astfel de o insolită actualizare; Colaborarea cu **Big band-ul Radio** dirijat de **Ionel Tudor**; Prezența prestigioasă, împreună cu **Mircea Tiberian** și saxofonistul **Cătălin Milea**, la cea dintâi ediție (6 – 8 iunie 2014) a Festivalului Ethno „Dobrojazz” de la Tulcea; Susținerea unui concert la Paris, în data de 22 martie 2015 în compania lui **Mircea Tiberian**, în organizarea și sub egida Institutului Cultural Român.

Suflet în culori

Oana GEORGESCU

Sala Radio a găzduit cea de-a II-a ediție a concertului *Suflet în culori*, un eveniment caritabil în beneficiul copiilor cu autism. Prima ediție a avut loc pe aceeași scenă, concertul fiind susținut de patru tineri și talentați muzicieni: soprana Rodica Vică, tenorul Ștefan Pop, violonistul Vlad Maistrovici și pianistul Ștefan Doniga. Ediția din acest an a reunit trei nume de referință ale scenei muzicale românești și internaționale, violonistul Remus Azoitei și pianistele Mara Dobrescu și Diana Ionescu. Cei trei instrumentiști au interpretat superbe partituri pentru pian și vioară de Johannes Brahms (Dans ungar nr. 1 pentru vioară și pian, Dans ungar nr. 5), Robert Schumann (Kinderszenen op.15), Johann Sebastian Bach (“Ciaccona” din Suita în re minor), Frédéric Chopin (Mazurka op. 17 nr. 4), Antonin Dvořák (Dans slav op. 46 nr. 1 și Dans slav op. 46 nr. 2), Manuel de Falla (Dansul ritual al focului), Darius Milhaud (“Scaramouche” – Dans brazilian) și la final, cu bis, “Libertango” de Astor Piazzola.

Violonistul Remus Azoitei a fost numit de revista britanică de muzică *The Strad*, “un virtuoz incurabil cu suflet și tehnică fabuloasă”. A debutat la opt ani cu orchestra simfonică din orașul său natal, Galați. După ce a absolvit în 1995 Universitatea Națională de Muzică București, Remus Azoitei a obținut o bursă de studii la renumita Juilliard School din New York, unde a avut șansa să studieze cu Dorothy Delay și Itzhak Perlman. La finalul pregătirii sale a obținut titlul “*Master of Music*”. A beneficiat și de îndrumarea maestrului emerit Mihai Constantinescu, precum și a violonistului Bujor Prelipcean (cvartetul “*Voces*”). În 2001, Remus Azoitei a devenit profesor de vioară al Academiei Regale de Muzică din Londra, la acel moment fiind cel mai tânăr profesor de vioară din istoria de 200 ani a reputatei instituții. După debutul său la celebra Wigmore Hall din Londra, “*The Sunday Express*” titra: “*a cântat un concert de neuitat în fața unei săli arhipline și a ridicat publicul în picioare*”.

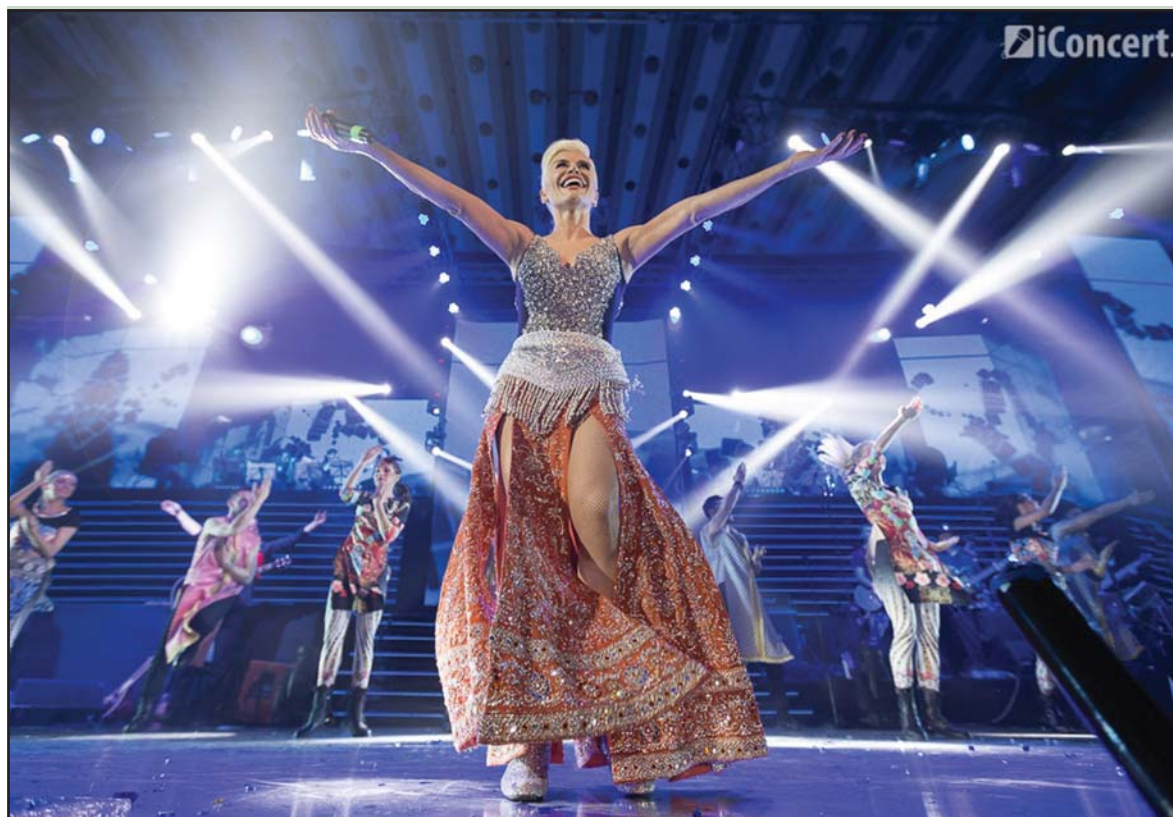
Stabilită în Franța, pianista Mara Dobrescu este laureată a mai multor concursuri internaționale: *Yamaha Music Foundation*, *Meyer*, *Tarazzi et Legs Saint-Paul Foundation* sau

Nadia and Lili Boulanger Memorial Fund. Este absolventă a Universității Naționale de Muzică București și a Conservatorului din Paris și a urmat cursuri de măiestrie cu Martha Argerich, Dominique Merlet, Jean-Claude Penner, Pierre-Laurent Aimard și Patrick Cohen. Are și un Master în Muzică Contemporană obținut la Conservatorul Național Superior de Muzică din Geneva. Mara Dobrescu a susținut recitaluri în toată lumea, iar în Franța a fost invitată la Théâtre Mogador, Cité de la Musique, Théâtre de Châtelet, Musée d’Orsay, Salle Cortot, Grand Théâtre de Provence, la Festivalul d’Aix en Provence, la concertul Aniversar Chopin au Tarmac de Châteauroux (Sala Pleyel), dar și la festivaluri importante precum Festival Chopin (Orangerie de Bagatelle), Festival “*Piano en Saintonge*”, Musée Jacquemart-André, Festival “*Classique au Vert*”, Festival “*Chartres en plein chant*”, la *L’Embarcadère* (Lyon), Musée

Herbert din Grenoble sau la Musée d’Art Contemporain din Strasbourg. Primul său disc dedicat Clarei și lui Robert Schumann a fost unanim salutat și foarte bine primit de critica muzicală. În 2010 a lansat un nou CD Robert Schumann/Edvard Grieg alături de violoncelistul Jérémie Maillard.

“*Ambasadoare a culturii române peste hotare și premiată pentru contribuția sa la relațiile româno-britanice*”, pianista Diana Ionescu este considerată una dintre cele mai talentate interprete ale generației sale. Îndrumată încă de la o vârstă fragedă de personalități precum Sanda Bobescu, Olga Szel și Dan Grigore, iar mai târziu de Alexis Weissenberg, Marta Argerich, Lory Wallfisch și Richard Goode, aceasta și-a construit o carieră de excepție dovedită și de premiile obținute - Premiul I la Concursul „*George Enescu*”, București 2001, Premiul „*Alexis Weissenberg*” sau The Glass Seller’s Trophy, Londra 2010, precum și de recitalurile din cadrul marilor festivaluri (George Enescu 2001, Verbier Festival 2006, Progetto Martha Argerich 2008, St Prex Classics 2010-2011). Pentru toate aceste realizări, Dianei Ionescu i s-a decernat pe 22 octombrie 2011, Diploma Ambasadorilor” pentru contribuția la parteneriatul cultural româno-britanic. (Foto: Sebastian Oros)

Loredana – „Reveria”

Peste 8.000 de fani Loredana au fost prezenți la cele două concerte de la Sala Palatului. Spectatorii au avut parte de mai bine de două ore de muzică, momente deosebite, acrobații și invitați speciali: Marius Moga, Puya, Roman Iagupov de la Zdob și Zhub, Amir, Nicu Covaci și corul de copii Nostalgia. Loredana a interpretat 30 de piese și a schimbat 13 ținute de-a lungul concertului. Printre melodiile interpretate s-au numărat „Extravaganza”, „Zig-zaga”, „Lumea ta”, „Aromaroma”, „Mărioară de la Gorj”, „Depărtare”, „Cine te crezi” sau „Risipitor”, cel mai nou single al artistei. Showul s-a încheiat cu piesa „O fată singură-n noapte”, pe care Loredana Groza a cântat-o în premieră la primul său concert de la Sala Palatului, în urmă cu 20 de ani.

Direcția 5 - „Rock’N Roll, Baby !”

Un concept inedit de show, un nou concert spectaculos, un nou material discografic cu multe surprize muzicale și reinterpretarea într-o variantă rock’n roll a celor mai cunoscute hituri marca Direcția 5. Formația a pregătit un show live în spiritul rock’n roll, care o are ca invitat special pe tână Lidia Buble, artista care a cucerit topurile muzicale cu single-ul „Noi simțim la fel” și alături de care membrii grupului au lansat piesa și videoclipul „Forever Love”, single extras de pe albumul formației. Titulatura și tema centrală a concertului Rock’n Roll, Baby! au reprezentat o privire de ansamblu asupra întregii activități muzicale și a spiritului artistic al trupei, conturate în longevitatea și experiența de scenă de peste 21 de ani.

Al Bano și Romina Power

Din nou împreună pe scenă, așa cum erau în tinerețe, când formau cuplul de aur al Italiei, după aproape două decenii de

când au renunțat la a mai cânta împreună. Concertul organizat de Project Events a început în aplauzele publicului, cu Al Bano interpretând câteva piese solo alături de band și 3 coriste, după piesa a șasea făcându-și apariția pe scenă și Romina. Aceasta a cântat singură, a recitat o poezie proprie, apoi a lăsat locul lui Yari Carissi, fiul celebrului duo, care a interpretat (voce și chitară, acompaniat de formație) câteva coveruri. Și-a făcut apariția din nou, Al Bano, cu un scurt recital, și câteva flătări!, pentru a le dovedi fanilor că nu a îmbătrânit și

în sfârșit, cei doi plini de energie și naturalețe: au urmat hiturile pentru care venise de fapt lumea - „Ci Sarà”, „Sempre Sempre”, „Nostalgia”, „Sharazan”, „Dialogo”, „Libertà”, „Volare” și arhicunoscutul „Felicità”! La un moment dat au cântat chiar și imnul României... Cei doi au primit flori pe tot parcursul spectacolului, cei mai norocoși dintre fani fiind invitați chiar pe scenă, în mijlocul acesteia fiind instalate câteva mese la care s-au așezat și au ciocnit un pahar de vin cu cei doi artiști, dar și cu mama lui Al Bano, în vârstă de peste 90 de ani. „Nu putem ciocni cu toți cei din sală, dar am invitat aici câțiva dintre voi. E un vin care poarta numele tatălui meu, Carmelo”, a explicat Al Bano gestul simbolic.

Cuplul de aur al anilor ‘80 a trezit amintiri memorabile miilor de fani nostalgici ce au umplut Sala Palatului.

Sarah Brightman - „Dreamchaser”

După 10 ani, soprana a poposit din nou pe meleagurile noastre, cu turneul de promovare a celui de-al 11-lea album, „Dreamchaser”, într-un spectacol la Sala Palatului. Acompaniată de o orchestră formată din 30 de muzicieni. cu producție spectaculoasă, show-ul a durat mai bine de două ore, cu o pauză de 20 de minute și cu 10 schimbări de garderobă, cu jocuri de lumini și proiecții atractive. Artista nu mai concertase, înainte de Dreamchaser, de mai bine de 5 ani, iar mulți s-au grăbit să o pensioneze. A fost utilizată tema spațială, iar concertul s-a apropiat de un musical de pe Broadway. A cântat printre altele, La luna, Nessun dorma, Harem. The Phantom of the Opera, a bisat cu Time to Say Goodbye și a re-bisat cu Dust in the Wind. Concertul a fost extrem de așteptat: sala a fost arhiplină (cu scaune suplimentare), în ciuda faptului că au fost cele mai scumpe bilete de până acum - de la 750 de lei în față până la 200 de lei (categoria a III-a)!

Dan CHIRIAC

2 contra 10

Preselecția

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Cifrele din titlu semnifică pe de o parte disproporția dintre piesele finaliste cântate în graiul mioritic și cele în care autorii au preferat limba engleză, de aveam impresia că nu suntem la Craiova, ci în Londa sau la New York! Cum nu s-a mai procedat la fireasca tragere la sorți (am înțeles că regizorul “independent” -!- Cătălin Bugean a cerut asta), același regizor discreționar a decis, bizar, ca tocmai singurele două melodii cântate în limba română să fie primele! Nemaivorbind că piesa formației Voltaj, pusă în situația ingrată de a deschide concursul, era, conform anticipărilor, alături de cea a lui Andrei Tudor, pe versuri de Cristian Faur și cântată de Luminița Anghel, una din marile favorite. Iată așadar că, încă o dată,

Din motivele pe care le-am expus mai sus, dar și în cronicile de anul trecut, Eurovision-ul autohton e tot mai puțin atractiv pentru creatori (să amintim comentatorilor că este un concurs de creație, nu de interpretare, așa că nu Luminița Anghel a ocupat locul 2, ci piesa cântată de ea), în primul rând datorită lipsei transparenței și scăderii încrederii în corectitudinea selecției (chiar așa, CINE a triat piesele?). Rezultatul: față de anul trecut, când ar fi fost 500 de cântece înscrise, acum au existat doar 93 de înscrieri, dintre care doar 79 reținute ca fiind regulamentare! Între interpreții care s-ar fi dorit în finală, dar melodiile lor n-au fost reținute, se numără Nicola, Ovidiu Lipan “Țândărică”,

Ozana Barabancea, Trooper, Amna alături de Glance, dar și Robert Turcescu sau Naomi. În aceste condiții, în finală s-au calificat următoarele 12 cântece: *A million stars* – Luminița Anghel, *Chica latina* – Aurelian Temișan feat. Alexa, *De la capăt* – Voltaj, *Dragoste în lanțuri* – Băieții, *Love won't run away* – Blue Noise, *My light* – Rodica Aculova, *Nowhere* –

Voltaj alături de colaboratori

subiectivismul și lipsa de transparență au caracterizat finala națională Eurovision, totul culminând, din acest ultim punct de vedere, cu faptul că notele membrilor juriului n-au fost făcute publice! Care să fi fost motivul?

Cristina Vasiiu, *Save us* – Tudor Turcu, *Secret place* – Super Trooper, *Still alive* – Ovidiu Anton, *Superman* – Lara Lee, *We were in love* – CEJ.

Finala

Din motive care ne scapă (Capitala are numeroase săli, iar Sorin Oprescu nu ne îndoim că ar fi sprijinit financiar spectacolul), finala s-a desfășurat la Craiova, primăria condusă de Lia Olguța Vasilescu implicându-se serios, inclusiv material, cu 600.000 de lei. De aceea ne întrebăm, intrigați: de ce au fost obligați participanții, ca și anul trecut la Brașov, să achite din buzunarul propriu, totul – transport, cazare, masă?! Nu era show-ul LOR, ci al TVR, care se angajase față de EBU să trimită un reprezentant al României la Viena (semifinala noastră va fi pe 19 mai, iar finala, în care sperăm să figurăm, pe 23). Este jenant și umilitor ca un mamut cum este televiziunea publică, având mii de angajați, plătiți din banii noștri, la urma urmei, să se prefacă atât de săracă încât compozitorii, textierii, interpreții să vină pe banii lor! Nu era firesc ca Primăria Craiovei să fie solicitată, dacă tot a existat un parteneriat, să se ocupe de cazări și de masă? Sau, și mai bine, ca banii rezultați din vânzarea celor peste 3.000 de bilete (tichetele s-au epuizat în doar 3 zile!) să revină, de drept, celor care au făcut spectacolul pe scenă? În schimb a existat (foarte bine, bravo!) o agenție de turism care a acordat, prin tragere la sorți (aici regizorul n-a mai putut interveni!) 6 bilete la finala de la Viena, plus transport, cazare și masă. Nu se putea găsi o asemenea soluție și pentru finaliști? Dincolo de acest aspect, show-ul de la Craiova a fost unul reușit, chiar dacă rating-ul n-a fost deloc teribil (maximum 4,2 procente), de el răspunzând Iuliana Marciuc, producător general Eurovision 2015 (șefa delegației României este, ca și anul trecut, Liana Stanciu, care, paradoxal, lucrează și la TVR, post public, dar și la postul privat de radio Magic FM, care transmite puțină muzică pop și ușoară românească). Scena a fost frumoasă, cu excepția celor două pante fără trepte – a probat oare vreo scenografă, pe tocuri, urcarea și mai ales coborârea, la o adică, pe o asemenea pantă? Asta ne mai lipsea, un accident ca acela al Alexandrei Cepraga de anul trecut la Brașov, datorat tot unei scene construite fără cap... Ce ne-a mirat a fost faptul că toți finaliștii au fost puși să cânte împreună melodia “Miracle”, compusă de

Alexa, A. Temișan

Ovi și câțiva scandinavi, cu care Paula Seling și Ovi au ocupat anul trecut locul... 12! A devenit oare acesta un motiv de mândrie? Dacă tot s-a vrut să se evoce edițiile trecute, se putea opta pentru “Tornero” al lui Eduard Cîrcotă sau “Let My Try” al lui Cristian Faur, care ne-au adus clasări excelente. Cum Ovi (alături de formația sa) a susținut și un recital și a făcut parte și din juriu, ne întrebăm, pe drept cuvânt: nu e prea mult, mai ales că el a și renunțat la numele de familie românesc? A fost “Eurovision Ovi” și noi n-am știut? Primărița a regretat că Tudor Gheorghe n-a susținut un recital alături de orchestra Filarmonicii, din motive tehnice (chiar nu era loc, pe scena de 170 de metri pătrați?), dar în acest caz de ce n-a fost invitat reputatul artist în juriu? Cum spuneam, ambianță agreabilă, show plăcut ochiului (poate totuși TVR va renunța pe viitor la experimente – ne referim la cei 4 moderatori necunoscuți – și va apela pe viitor la profesioniști). Nu înțelegem de ce a fost invitată din nou pentru recital Ruslana (Ucraina), câștigătoarea de acum 11 ani, când era de dorit să ni se propună un nume în premieră, dar și de ce dacă tot i se spune “camera verde”, fotoliile amplasate în fața scenei erau roz-mov...

“Și abia plecă bătrânul”...

Vorba vine, nu prea erau “bătrâni” pe-acolo, compozitorii din generația de aur ocolind de multă vreme un concurs care înseamnă mai mult gâlceavă, scandal și reclamații. Subtitlul se referă, evident, la finalul cu confetti, care credeam că a încheiat show-ul, după care cei de la Voltaj, vorba lui Cristi Borcea, vor fi lăsați “să se pregătească pentru Champions League”. Pentru că, în ciuda poziției dezavantajoase de intrare în concurs, trupa Voltaj a obținut MAXIMUM de punctaj, 12, de la ambele jurii, de “specialitate” (vorba vine, vom vedea) și telespectatori. Când întrunești unanimitatea și următoarea clasată este la 6 puncte, ar trebui să se admită evidența. Aș, te joci cu-ai noștri? Dacă am fi în Grecia, am spune că “nu e pace sub măslini” niciodată, dar absolut niciodată! Mai întâi cineva a scornit că piesa ar fi durat 3 min. 23 sec., limita fiind de 3 minute, dar Călin Goia a precizat clar, în direct la B1 TV, că are fix 2 min. 59! A fost doar începutul: cum internetul și rețelele de socializare de tot felul permit tuturor anonimilor să atace, să denigreze și să spună ce le trece prin cap, iată că a apărut un fantomatic “Grup al fanilor

Eurovision – Free Zone” (cine o fi în spatele acestuia?), care trimite scrisori deschise la TVR, EBU și, mai știi, la DNA și DIICOT, că tot sunt la modă! Anticipând (sau temându-se de) o victorie a celor de la Voltaj, ei au atacat încă înainte de finală (abilă manevră: dacă ieșeau, ziceau: “Vedeți, am avertizat!”), dacă nu: “Noroc cu noi, i-am speriat!”), acuzând: “Voltaj este alegerea Liane Stanciu!”), referindu-se la faptul că încă din noiembrie 2014 (dar regulamentul o permite!) piesa “De la capăt” a fost în difuzare intensă (heavy-rotation) la Magic FM. Sigur că, din punct de vedere al difuzărilor și al audienței, o trupă de mare popularitate, cum este Voltaj, are mai multe atu-uri decât o solistă de muzică pop-ușoară, cum este Luminița Anghel (posturile de radio nu transmit aproape deloc muzică ușoară, iar cele publice, de radio și TV, nu se lasă mai prejos). Tocmai de aceea era de dorit să se evite, protejând-o, implicarea Liane Stanciu, aflată într-o funcție decizională și la Magic FM. În rest, scrisoarea are și paragrafe de care ar trebui să se țină seama pe viitor: “Predecesorii au mizat mereu pe transparență. Juriul preselecției era anunțat imediat după aflarea finaliștilor, piesele necalificate și notele lor”. Chiar așa: CINE alege juriile, CINE au fost cei care au notat la preselecție, CE NOTE s-au acordat? Nu cunoaștem regulamentul, poate nu e obligatoriu,

dar orice regulament e perfectibil, poate fi îmbunătățit pentru a nu mai fi nemulțumiri (trecem peste faptul că nici la finala europeană nu știm ce juriu se află în studioul TVR!). Dar, având în vedere că, la urma urmei, acest fantomatic “Club” e alcătuit din reprezentanți ai publicului, din telespectatori, nu din specialiști, membrii săi pot folosi arma ce le este pusă la dispoziție: votul publicului, cu 50% pondere, așa că nu e cazul să scrie: “Merităm să fim reprezentați de piesa aleasă de toți, nu de cea aleasă de Liana Stanciu”. Cum Voltaj a obținut și votul publicului, dorința petiționarilor s-a îndeplinit! Credeți însă că asta e tot? Ce naiba, putem mai mult! “Voci din industria muzicală” (care doresc să-și păstreze anonimul, firește!) susțin că piesa câștigătoare ar fi un... plagiat după una a unei formații oarecare, Delirious, cunoscută pentru concertele din bisericile baptiste și desființată în 2009. Mai mult, “I Could Sing Of Your Love Forever” datează de acum 11 ani... Gabi Constantin, liderul grupului Voltaj, precizează că piesa “De la capăt” reprezintă o colaborare cu cei de la Deepside Deejays, garantând că nu seamănă cu o alta. Compozitorii Horia Moculescu (reputat specialist în domeniu la UCMR-ADA, ca și Viorel Gavrilă, președintele juriului) și Mihai Alexandru (concurrent el însuși, cu un potențial hit al verii 2015, cântat de

Blue Noise

Luminița Anghel

Aurelian Temișan și Alexa) exclud total plagiatul, susținut însă de Cristian Faur, de această dată doar textier la melodia de pe locul 2. Interpreta acestei piese, Luminița Anghel (acum 10 ani co-autoare, alături de Faur și Sistem, al celui excepțional loc 3 în marea finală, cu “Let Me Try”), are o altă nemulțumire, justificată în bună parte: “De ce ceilalți concurenți n-au fost invitați și ei la Magic FM, cum ar fi fost normal, ci doar Voltaj?”. Dar, evident, asta nu e vina câștigătorilor, ci aduce din nou în discuție numele șefei delegației României... Cunoscuta interpretă cataloghează selecția națională, conform ziarului “Ring”, drept o “făcătură ordinară”, atacând și mesajul piesei: “Mesajul ales nu ne onorează. Voltaj ne va face de râs la Eurovision!”. Așa cum vom arăta însă mai jos, tocmai acest mesaj ne poate aduce multe puncte.

3 momente excelente

Spre deosebire de alți ani, când nici piesa câștigătoare nu întrunea prea multe sufragii, de această dată am avut de ales între două melodii foarte bune (cine zice că publicul nu se pricepe? Ele au fost pe primele două locuri și la telespectatori!) și un moment muzical de mare finețe, cel a cappella oferit de Blue Noise: oricare din acestea putea să reprezinte cu succes la

Viena, dar trebuie să ne obișnuim să respectăm ierarhiile oficiale, mai ales că și la finala europeană votul telespectatorilor va fi decisiv. Presa relatează că elementele cu conotație sexuală au fost taxate de juriu, pentru că unii le-au folosit ca nuca-n perete: “Show-ul Luminiței Anghel a utilizat striperi gen Chippendales cu accente sado-masochiste, fără să aibă legătură cu “milionul de stele” din titlu” (unde a fost aici... regizorul cel faimos?). Păcat, fiindcă piesa lui Andrei Tudor a fost minunată, dar la Eurovision, concurs de televiziune, imaginea trece tot mai mult, din păcate, înaintea muzicii...

“Let’s SING românește în 2015!”

Am modificat puțin îndemnul Lianeii Stanciu, neacoperit însă în finală de proporția de piese cântate în limba lui Eminescu. “Let’s speak românește în 2015!”, zicea ea, dar una e să vorbești și, la o competiție muzicală, să cânti. Dar dacă tot e atât de patrioată, îi sugerăm să modifice regulamentul și să nu mai permită pe viitor înscrierea în concurs a autorilor și interpreților de peste hotare: este Eurovision ROMÂNIA, artiștii străini să-și dovedească valoarea (dacă o au) în țările respective, mult hulita (pe drept) globalizare nu trebuie să anuleze spiritul național al muzicii, specificul melodic,

personalitatea muzicienilor. La urma urmei, atunci când a fost creat (este la a 60-a ediție) concursul tocmai asta urmărea, o confruntare a diverselor școli artistice, unite prin diversitate. Unde o să ajungem dacă toate melodiile vor suna la fel și vor fi cântate toate în engleză? Toată stima pentru cunoscuta formație suedeză Rednex, care a cântat de multe ori în țara noastră, inclusiv la Eurovision, dar nu ne-a impresionat deloc, sub noua titulatură CEJ (de la hitul lor “Cotton Eye Joe”). Iar acum aflăm că va participa la Viena o nouă țară (de fapt un continent alipit!)... “europeană”, Australia!! Ce mai, Mondovision...

Voltaj înalt

Voltaj înseamnă Călin Goia (vocal, fost component al “Școlii vedetelor” a lui Titus Munteanu), Gabi Constantin (chitară), Valeriu Ionescu (bas), Oliver Sterian (baterie, fiul lui Vali Sterian) și, cel mai nou component, Adrian Cristescu

un pic imaginea românilor și să ajute cazuri triste ale unor copii din țara noastră. Noi cântăm despre românii care muncesc de dimineața până noaptea și fac sacrificii enorme pentru a asigura un trai decent copiilor lor rămași în țară”. Dar iată clasamentul final: Voltaj 24 puncte (12 televot + 12 juriu), Luminița Anghel 18 (10 + doar 8 de la juriu), Ovidiu Anton, fost lider la “Școala vedetelor 2”, 15 (5+10), Blue Noise 14 (7+7), Tudor Turcu 13 (8+5), CEJ 10 (6+4), Lara Lee 7 (1+6), Cristina Vasiu 5, în ciuda încercării de a șoca (2+3), Aurelian Temișan și Alexa 5 (3+2), Super Trooper, simpatica trupă retro-disco, 5 (4+1); Rodica Aculova și “Băieții” - 0 p. Mai e nevoie să subliniem că de multe ori publicul a notat mai corect decât juriul? Dar iată mai jos de ce...

Juriul

Mai ales atunci când el este redus numeric, se impune ca juriul să includă numai persoane cu experiență, dar mai ales

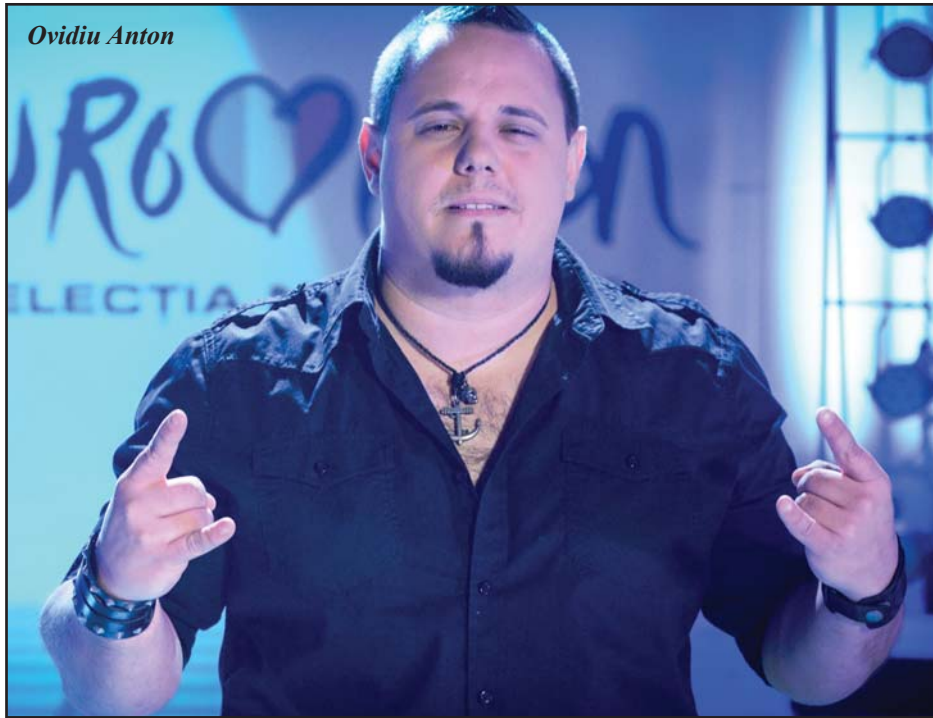

(clape). Într-un număr viitor al revistei noastre veți citi un amplu interviu cu Călin Goia, deocamdată iată declarațiile sale “la cald”: “Oamenii au rezonat la mesajul nostru. Beneficiarii ai campaniei noastre “De la capăt” sunt acești copii minunați: copiii sunt ziua de mâine. Oamenii au ales cu sufletul și și-au dat seama că noi venim cu ceva în plus, care poate să schimbe

cu o solidă pregătire muzicală, de preferat universitară și de dorit la același nivel pentru toți membrii juriului. Am lua exemplul festivalului de la Amara de anul trecut, unde palmaresul n-a fost contestat de nimeni, cu un juriu alcătuit din Horia Moculescu, Viorel Gavrilă, Adrian Romcescu (deci 3 membri ai UCMR), Titus Andrei, Aurelian Temișan. De ce

compozitorii de frunte suntocoliți mereu de organizatorii de la TVR, de ce Marcel Dragomir, care s-a stins de curând, n-a fost niciodată invitat, ca și alți creatori de seamă? Cu membri cum ar fi Jolt Kerestely, Horia Moculescu, Marius Țeicu, George

preselecție, am fost clasați pe locul 5 sau 6. Nu mi-am mai exprimat părerea despre calitatea lor profesională în mod public, pentru că le-am transmis-o direct în seara finalei prin dl. Cristian Zgabercea, producător general al TV...”.

Ovidiu Anton

Viena

Ceea ce scapă din vedere toți finaliștii care cântă care mai de care în engleză (sau, în fine, în... “dialecte” apropiate) este că NU străinii dau SMS-uri, nu de la ei trebuie să așteptăm 10-12 puncte, ci de la AI NOȘTRI, românii risipiți prin Europa în căutarea unui trai mai bun. Oare lor le cântăm în engleză? E chiar jignitor acest lucru, ei vor să audă un cântec în limba lor, despre viața lor, despre necazurile și problemele lor. De aceea opinăm că melodia formației Voltaj, cu proiecții pe măsură, va emoționa până la lacrimi pe toți părinții cu copii rămași acasă, dar nu numai pe ei. Tocmai de aceea Voltaj trebuie să cânte neapărat o parte din cântec în limba română, o strofă și un refren! În galeria “ciudaților” care au invadat Eurovision-ul începând din 1998, cu transsexualul Dana International din Israel

(dar “Diva” a fost o piesă care a prins) și continuând cu finlandezii de la Lordi (victorie jenantă în 2006), Dustin Curcanul din Irlanda (2008), Cezar Ouatu al nostru în 2013 și, în fine, travestitul austriac Conchita Wurst (victorie în 2014), Natsis, Virgil Popescu, Dan Dimitriu, Adrian și Mircea Romcescu, Dumitru Lupu, Dani Constantin, Ionel Tudor, Dan Ardelean, ca să dăm doar câteva exemple, juriile Eurovision nu numai că n-ar fi contestate, dar ar putea da pe loc replica oricărui nemulțumit, cu exemplificări la obiect. La actuala ediție, juriul a fost alcătuit din Viorel Gavrilă (președinte), Mihai Pocorschi, Ovi, alături de care au figurat, greu de înțeles, Anca Lupeș (impresar artistic) și un jurnalist de care n-am auzit (Moculescu spunea la B1 TV că este... blogger!), Bogdan Honciuc, în locul unor muzicieni sau critici muzicali cu carte de vizită. Repetăm, când juriul are 8-9 membri ponderea neprofesioniștilor se simte mai puțin, dar când ei reprezintă aproape jumătate din juriu... Ovi a recunoscut că a dat 12 p. piesei Voltaj, “cu cea mai bună sumă totală, interpretare, mesaj transmis, show”. La rândul lui, Mihai Pocorschi a punctat la fel, apreciind “melodia, interpretarea și show-ul, nu priza la public a interpretului și cariera lui”. Pe

contul lui de socializare, Andrei Tudor a reacționat caustic: “Mă bucur că am fost atât de mult pe placul lui Mihai Pocorschi și al lui Ovi, așa cum declară cei doi jurați. Din păcate, piesa noastră, “A Million Stars”, a obținut de la cei doi nota 6 la

Iuliana Marciuc, Ruslana, Olgața Vasilescu

anul acesta ni se anunță un grup din Finlanda, PKN, alcătuit din bărbați cu handicap mintal. Sperăm totuși că vor avea câștig de cauză valoarea și muzica, așa că... Hai Voltaj!

anul acesta ni se anunță un grup din Finlanda, PKN, alcătuit din bărbați cu handicap mintal. Sperăm totuși că vor avea câștig de cauză valoarea și muzica, așa că... Hai Voltaj!

S-a mai stins un cântec

Octavian URSULESCU

Cum generațiile de aur ale teatrului și ale muzicii ușoare au depășit deja granița celor 70 de ani, aproape că nu e lună să nu aflăm, îndurerăți, că ne-a mai părăsit un nume de referință... Abia se stinsese, astfel, ecoul dispariției actorului George Motoi că ne-a cutremurat știrea că l-am pierdut pe acest maestru al șlagărului care a fost Marcel Dragomir. Veneam de la Șimleul Silvaniei, unde primarul Septimiu Țurcaș avusese frumoasa inițiativă de a-l investi cu titlul de Cetățean de onoare pe fiul celebru al orașului, Alexandru Jula, printr-un concert în care acesta a strălucit literalmente alături de Stela Enache și Alexandra Canareica. Pe drum, Jolt Kerestely și Marian Stere ne-au dat cumplita veste, care am tot sperat să nu se confirme: din nefericire, bunul, blândul Marcel plecase spre albastrul infinit pe care-l cântase ca nimeni altul, unde-l așteptau Sile Dinicu, H. Mălineanu, Radu Șerban, George Grigoriu, Vasile Veselovschi, Temistocle Popa, Ion Cristinoiu, Florin Bogardo, Cornel Fugaru, Anton Șuteu și alți Maeștri, pentru a întregi orchestra îngerilor...

Am participat la două emisiuni de televiziune în care am avut ocazia să vorbesc despre acest bun prieten, la Antena Stars și B1, ceea ce m-a făcut să mă întreb de ce nu i-a consacrat un program special, cum era normal, TVR, care timp de patru decenii și mai bine a "trăit" din creațiile sale? Dar credeți cumva că Radio România, unde a și fost angajat vreo zece ani, a răsunat de dimineața până seara de cântecele semnate de reputatul compozitor? Nici vorbă, pentru că DJ-ul anonim însărcinat să stabilească, peste capul redactorilor absolvenți de Conservator, "play-list"-ul postului (ce oroare!) sigur nici nu știa cum arată și cine este Marcel Dragomir, darămite ce a compus... Asta e țara în care trăim, în care toți neica-nimeni au putere de decizie, iar valorile sunt umilite, marginalizate, împinse către lipsuri materiale, în vreme ce toți afonii și

siliconatele câștigă zeci de mii de euro! Marcel mă suna adesea și leit-motivul nemulțumirilor sale era legat de cele de mai sus: nedifuzare, bani puțini, soliștii cărora le sporise averea, oferindu-le șlagăre, nu-l mai căutau, nu mai dădeau un semn de viață... Mai mult, intenționez să scriu o carte despre el, dar mi-a spus că, pe lângă faptul că nu păstrează, din principiu, mai nimic din cele peste 80 de trofee și premii, cea mai mare parte din documentația legată de cariera sa îi fusese luată de o solistă care cică avea nevoie pentru lucrarea de

Primele încercări componistice sunt legate de formația în care activa încă de pe vremea studenției, Modern Grup (cu care la festivalul "Club A" propune stilul pe care-l numiseră "Mido"!), un titlu de care-mi amintesc fiind "Seara", pe versurile lui Oct. Goga, pentru că solist vocal era colegul meu de la Electrotehnică, Marcel Năvală! Unul din cei doi fii (celălalt s-a stabilit în Canada), Rareș, a făcut parte din celebra "Școală a vedetelor" a lui Titus Munteanu, este la rândul lui compozitor și are un studio de înregistrări. Pentru a fi cât mai

diplomă: solista a plecat peste hotare și documentația a dispărut, chiar dacă aceasta susține că nu e așa, dar Marcel, om naiv și generos, stătea prea bine cu memoria... În fine, să încercăm să condensăm în aceste rânduri cariera excepțională a compozitorului-interpret (cine poate uita minunatul cântec interpretat de el, "Te-am căutat", din 1986?). S-a născut la 30 octombrie 1944 la Câmpina, a studiat clarinetul la Liceul "G. Enescu", după care a urmat cursurile Conservatorului "C. Porumbescu", unde i-a avut dascăli pe V. Ceaikovski, I. Dumitrescu, Oct. L. Cosma, Myriam Marbe, O. Varga, E. Comișel, Șt. Niculescu. După absolvire a fost timp de 12 ani (1971-1983) profesor de clarinet și saxofon la Școala populară de arte, revenind în 1996 și ca profesor de canto.

conciși: prima piesă aprobată oficial datează din 1972 ("N-astepta", Aurelian Andreescu), primul premiu din 1973 (la Tele-Top, "Toate verile", cu Aurel Neamțu de la Iași), primul titlu de laureat la Mamaia un an mai târziu ("Adolescenții", Mihai Constantinescu). Cum în acel an lansase piesele "Când băieții ne privesc" și "Nu vreau să-mi dai infinitul", ambele cu A. Similea, se declanșează o adevărată isterie, pozitivă: la o preselecție din anii '70 pentru concursul TV "Steaua fără nume", de la Brăila, din cei 90 de candidați, 82 i-au ales creațiile! S-au adunat între timp circa 400 de compoziții, încredințate unor vedete care au transformat multe din acestea în mari șlagăre: Angela Similea, Mirabela Dauer, Marina Voica, Aura Urziceanu, Corina Chiriac, Stela Enache, Emilia Dițu, Silvia

Dumitrescu (care, la înmormântare, a dovedit o colegialitate rară!), Cornel Constantiniu și mulți alții. A fost un om generos, dându-i șansa relansării, la Mamaia '88, lui Doru Tufiș, și oferind piese unor tinere interprete talentate: Dana Dobre, Irina Purcărea (la Mamaia '95), Daniela Răduică, Ramona Oțelea (și aceasta din urmă componentă a "Școlii vedetelor"). Revenind la vedete, primul mare șlagăr este "Un albastru infinit" (pe versurile colaboratorului său fidel, Ovidiu Dumitru, neuitatul meu coleg de emisiune de la Radio), în 1976, cu A. Similea. În 1979 cucerește Premiul special al juriului la puternicul festival de la Sopot, în Polonia ("Darul copiilor" și "Teatrul de păpuși" - Mirabela Dauer), când a triumfat regretatul mare muzician polonez Czeslaw Niemen. La concursul TV "Șlagăre în devenire" (cum aș putea uita?) a dobândit o sumedenie de distincții, seria fiind deschisă de "Mă rog" (A. Similea, 1980), recompensate de fiecare dată cu obiecte de la... magazinul Bucur-Obor! 1980 a fost un an formidabil pentru el: Marele premiu la festivalul "Omul și marea" de la Rostock, RDG, cu "Ce frumos zâmbește marea" (Doina Limbășanu) și același trofeu la "Inter-Șlagăr" de la Moscova ("Pentru tine, draga mea"). Dar cum am putea uita hit-uri cum ar fi "Ce vrei tu, mare albastră?" (Marina Voica, 1983), "Numai lângă tine" (Bratislava 1982), "Trenul galben fără cai" (1985), "Adu-mi clipa de lumină" - toate trei cu A. Similea, "Tu ești tot ce mă uimește" (Cornel Constantiniu). Odată cu reluarea festivalului de la Mamaia, înlănțuie noi succese și premii: "E mare lucru să fii om" (1983), "Împreună vom învinge" (1984) - ambele cu A. Similea, "Mai rămâi și nu pleca, iubirea mea!" (1987, A. Urziceanu), "Orice zi din viața mea" (1989, M. Dauer). După Revoluție, bucurii și tristeți (tot mai numeroase, din păcate...) alternează: premiul 3 la festivalul internațional "București '92" ("E bine, bine!", versiunea românească M. Dauer) și lauri la competiția TVR "3 din 10 pentru un show" (1993, "O iubire imposibilă", Elena Cârstea). În 1995, la Mamaia, lansează poate cel mai mare șlagăr al său, pe versuri de Aurel Storin, "Să mori de dragoste rănită" (A. Similea): paradoxal, piesa nu primește premiul I, reușind acest lucru, ca o reparație, în anul următor, la secțiunea "Șlagăre"! În referendumul TVR 2 este desemnată "Melodia secolului XX", ceea ce spune totul. Vorbeam de nemulțumirile sale: casa Roton a editat la un moment dat o casetă audio purtând titlul hit-ului de mai sus, fără ca măcar să-i ceară permisiunea, după care a avut dispute cu Electrecordul legate de drepturile sale de autor. Nu s-a retras din prim-plan, asemeni colegilor săi de generație, obținând recent la festivalul de la Mamaia Trofeul (cu o piesă încredințată tinerei de 16 ani Andreea Olariu din Constanța), iar la o ediție anterioară

premiul I (cu o melodie cântată de Mihaela Mihai). În 2011 a fost invitat să facă parte din juriul festivalului internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia, lăsând o minunată impresie primarului Marian Iordache și directorului de festival Daniel Gheorghe prin seriozitate, obiectivitate, profesionalism, calități ce l-au caracterizat întreaga viață. Cele din urmă creații ale sale au fost înregistrate cu câteva luni în urmă de Luminița Dobrescu, venită special din Italia, în duet cu actorul Florin Piersic: este vorba de "Doar o noapte de amor" și "Din noapte-n zi", ambele pe versuri de Eugen Dumitru.

În buna tradiție românească, despre Marcel Dragomir s-a vorbit doar câteva zile, după ce s-a prăpădit: cât era în viață tinerii reporteri nu s-au ostenit să afle cine este, ce a compus, cum arată, ce are de spus acest compozitor extraordinar, despre care Horia Moculescu spunea că a avut "steaua șlagărului" pe frunte. Trăim într-o societate bolnavă, în care valorilor autentice le sunt preferate nulitățile, veleitarii, semi-dochii: și cum să nu fie așa, când cei care iau deciziile sunt asemeni lor? Și câte speranțe nutream în decembrie 1989...

Despărțirea de Marcel Dragomir

Grigore CONSTANTINESCU

Neașteptata plecare din mijlocul nostru a compozitorului Marcel Dragomir este o veste care ne-a umbrat toate amintirile frumoase, primite de la el, ne-a cernit sufletele. Artist a cărui șansă de fericire a fost Muzica, Marcel Dragomir ne-a însoțit de-a lungul multor ani cu nobilele sale gânduri transformate în cântece care ne dăinuie în inimă. L-am urmărit și prețuit cu fiecare succes aplaudat de toți iubitorii muzicii românești din ultimele decenii, fiecare dintre noi păstrează ca o taină frumoasele sale melodii, apreciind versurile alese, subiectele izvorâte din iubirea sa pentru oameni, clipele fericite pe care mari interpreți, poate în primul rând Angela Similea, principala

tălmăcitoare a creațiilor sale, le-au dăruit contemporanilor. O personalitate de aleasă valoare îl distinge printre membrii Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, printre semnificativele, performantele realizări din cadrul Radioului național. Colegii săi de generație cunosc mâhnirea că, în ultimii ani, melodiile sale fuseseră ocolite de către cei ce răspund de relația cu marele public, în emisiuni de televiziune, radiofonice și manifestări publice, în favoarea unor lucrări care uită sensibilitatea și sentimentul sufletului românesc, slujit cu dragoste și devotament de Marcel Dragomir. Momentul acestei despărțiri ne doare, căci suntem conștienți că nu i-am răsplătit harul, generozitatea ce i-a luminat viața, strălucirea succeselor pe care le-am îndrăgit. A fost un artist care stăruie prin vocația frumuseții, cu numele scris în Cartea de aur a culturii și artei naționale, prin care timpul trecutului, prezentului și viitorului se îngemănează, sub orizontul Binelui. Marcel Dragomir se întâlnește simbolic acum cu "Un albastru infinit".

*M. Dragomir,
A. Similea*

Ce frumos zâmbește marea

Marcel Dragomir

Tempo de funky ♩ F7

Ma-lul mă-rii cu dra-gos-te ne-a pri - mit le
joc

1. Și a-mur-gul din su-flet mi-a ri-si -
Ne-a le-gat azi des-ti - nul și vi-se-
2. Va-lul plea-că și al - tul vi - ne în
Pes-te timp va ră-mâ - ne tot ne-schim-

- pit. Zo-rii, as-cul-tân-du-mi i - ni - ma Te-a a - dus în ca-lea
- le Iar a-tunci când ma-rea a a - flat Fre-mă-tând s-a bu - cu -
loc Pes-că - ru - șii vin dar plea - că-n zbor No-rul es - te tre - că -
- bat De pe mal când fe - ri - ciți pri - vim Mă-rii noi îi mul-țu -

1. F7
mea - tor! Nu-mai do-rul ce via-ța azi ne-a le - rat - mim
2. F7
Ce fru-mos zâm-beș-te

B B F7 Gm 7

Ma - rea Sub să - ru - tul soa - re - lui. Și-a a - prins mai mult cu -
Ma - rea Și ce li - niș - ti - tă e Când o prin - de în - se -

Eb Dm 7 Cm 7 F7 1. B

- loa - rea C-a mai scris, un vis În car - tea ei. Ce fru-mos zâm-beș-te
- ra - rea Mur-mu-rând cu dor Și

Dal ♩ al ⊕
e poi la Coda

2. B ⊕ Coda

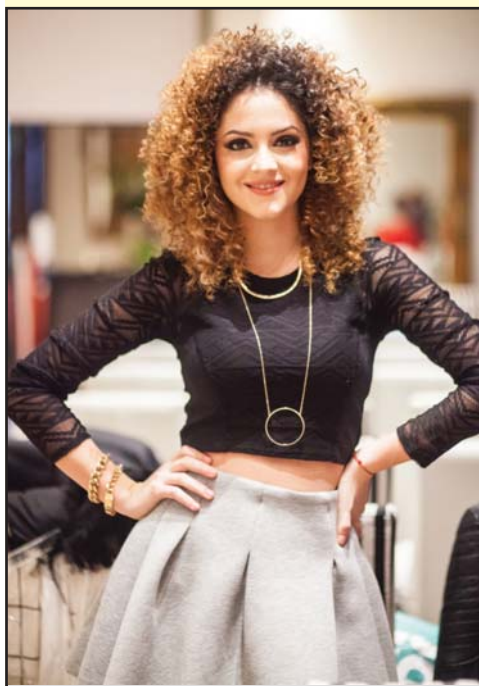
dra - gos-te. 2. Bri-ze-le vin s-a-ni - ne ra - ze-le-n

Flash

M. ANTON

După primul său single „Mare albastră”, **DORIAN** lansează „Ce ne facem?”, un single produs în studiourile HaHaHa Production, muzica fiind compusă de Andrei Mihai, Diana Moraru și Șerban Cazan, iar versurile de Dorian. Clipul este regizat de Catrinel Dănaiață. Artist și compozitor Dorian și-a făcut debutul alături de Jazzy Jo, în 2013, cu piesa „Mi-ai intrat în cap”.

GLORIA MELU. La 21 de ani, a cântat pe numeroase scene din toată lumea și a făcut parte din trupa LaLa Band: acum revine cu un nou single,

„Același film”, însoțit de un videoclip, în regia lui Michael Mircea. Mai mult decât atât, colegii de facultate ai Gloriei, studentă la Actorie, au fost prezenți la filmare, iar rolul iubitului său din videoclip a fost jucat de Ștefan Hitruc, coleg de-al său.

DAN BITTMAN, solistul trupei Holograf, lansează „Și îngerii au demonii lor”, o coproducție MediaPro Music/KAZIBO. „Noul single este rezultatul întâlnirii mele cu Alex Pelin și Ovidiu Baciu”, a explicat Bittman. Muzica noii piese este semnată de cei doi, iar Dan Bittman și-a pus și el amprenta asupra

versurilor. Videoclipul, în regia lui Alex Ceaușu, a fost filmat în incinta Teatrului Național din Caracal, complet renovat. Alice Peneacă, model și actriță, joacă în clip dublu rol.

ELENA GHEORGHE:

proiectul “Love Moments” va fi realizat pe perioada întregului an, iar Elena va lansa în fiecare lună variante live ale celor mai cunoscute piese ale sale și câteva cover-uri ale unor hituri din topurile românești și internaționale. “Am debutat într-un live session și de 11 ani e cea mai puternică și mai adevărată manieră artistică prin care mă exprim: live, cu trupa mea de instrumentiști”, spune artista. “Love moments - live sessions by Elena” debutează cu varianta interpretată live, a piesei compuse și interpretate de către Doina și Ion Aldea - Teodorovici, “Eminescu”.

Media Forest a anunțat top 100 al celor mai difuzate piese ale anului 2014 în România. Trupa **3 SUD EST** ocupă prima poziție cu “Emoții”, piesa cu cele mai multe difuzări. Hitul a fost lansat la sfârșitul lunii februarie a anului 2014. Tot în 2014, 3 Sud Est a susținut un concert la Sala Palatului, apoi a lansat single-ul “Liberi”, cu un videoclip regizat de către Dan Petcan.

TWO și **LORA**. Piesa “C’est la vie”, semnată TWO feat. Lora, a intrat, într-un timp foarte scurt, în topuri muzicale internaționale, cum ar fi în dance chart-ul Channel V Asia. În plus, videoclipul “C’est la vie”, în regia lui Anthony Icuagu este difuzat de MTV Asia. Single-ul grupului TWO (Mihai Gruia și Sorin Brotnei) feat. Lora reprezintă o continuare a hit-ului “My Passion”, lansat de fosta trupă Akcent în anul 2011, la al cărui refren a cântat atunci tot Lora.

ELIZA și **DORIAN POPA**: lansează o nouă piesă, “Trofeu”, care reprezintă și single-ul de debut al unei noi apariții feminine din industria muzicală românească. Eliza este absolventă a Universității Naționale de Muzică din București și are experiență scenică în sfera pop-jazz underground. Proiectul **ELIZA** include și un band ce o va însoți

pe artistă în viitoarele concerte. Videoclipul este regizat de Deaconu Dan Andrei și Daniel Costa

După hituri precum “Sus pe toc” (feat. Marius Moga) sau „Rupem boxele” (cu Andreea Bănică), **SHIFT** continuă

cu o nouă producție, “Avioane de hârtie” alături de **ANDRA**.

ALAMA revine cu un nou single, “Să ai grijă de ea”, alături de un videoclip alb-negru, în regia lui Anton Sandu, lansat împreună cu MediaPro Music și Live Artist. Muzica și textul au fost produse de Alama la studiourile Lanoy Production.

VALENTIN DINU. După succesul înregistrat cu piesa “Într-o zi”, interpretată cu Anya, Valentin Dinu revine cu un nou single, “Perfectă”, o colaborare cu Colin. Piesa, compusă de Andrei Tostogan și Călin Goia, solistul formației Voltaj, este de fapt o declarație de dragoste. Colin este un tânăr artist pasionat de poezie și muzică: “Așa am ajuns să fac hip-hop: pasiunea mea pentru poezii s-a îmbinat cu cea pentru muzică”, a explicat el.

Primul single solo din cariera **IOANEI ANUȚA (JO)** - concurentă X Factor - *Șoapte*, și un videoclip. Piesa a fost compusă și produsă de Randi (Andrei Ropcea) și este lansată alături de Cat Music. Videoclipul este regizat de Bogdan Daragiu, iar filmările au avut loc în Halele Carol din București alături de patru dintre membrii trupei de dans Anturaj.

Muzicieni români din diaspora (X)

Doru IONESCU

Edițiile „O poveste... cu cântec!” ale emisiunii „Lumea și Noi” de la TVR Internațional (difuzate în fiecare vineri, de la ora 20.30) sunt preluate de TVR 1 duminică dimineața, de la ora 7.00, bilunar.

EVA KISS (Copenhaga, Danemarca). Celebra solistă de muzică ușoară n-a avut o tradiție muzicală în familie. Dar i-a plăcut să cânte de mică și a continuat să-și cultive vocația descoperită până în prezent, nu ușor. În țară a tot urcat topurile după ce a câștigat „Steaua fără nume”, iar în străinătate a fost apreciată oriunde a cântat. Cu toate acestea, marea încercare de a relua viața de la zero în 1990, în Danemarca, era să-i curme șirul carierei din muzica pop. Dar cu soțul său alături, multiinstrumentistul Constantin Radu, darul înăscut a putut fi cultivat în continuare, pentru a fi redat semenilor săi de oriunde. Din 2002 a revenit în țară în mai multe rânduri, iar de la aplaudatul recital la festivalul brăilean „George Grigoriu” din 2012, cel mai mult își dorește să revină în România și cu domiciliul.

Eva Kiss

EMIL BÎZGĂ (New York). Poate cel mai bun trompetist român de jazz apărut după 1990, Emil Bîzgă a fost filmat în 2014 prin Europa, nu ușor, între două concerte la New York și Montreal, respectiv așteptatul recital al prezentării unui prim disc în nume propriu, „Acacia Flower” (înregistrat în America), lansat în vară la cel mai mare festival bucureștean de profil, organizat de A.R.C.U.B.. Revenit des în țară în ultimii doi ani, muzicianului îi pasă și de scena locală, dovadă mai multe proiecte născute acasă cu instrumentiști ținând de generația sa ori aceea nouă – E.B. Jazz Orchestra, o trupă smooth jazz, ba chiar și un New Orleans Jazz Band. De senzație în economia muzicală a emisiunii - participarea la unul dintre concertele orchestrei dirijate de Vladimir Cosma la Paris, anul trecut.

PETRU GAVRILĂ (Köln, Germania). Chitaristul originar al grupului rock Luna Amară a cântat cu mai multe trupe și proiecte în anii '90, iar când și-a întâlnit consoarta a abordat, cu duetul Ramona & Petru, inclusiv concertele folk. Apoi o pauză de șase ani. Nu de cântat, ci de mediatizare. Filmați în vara lui 2014, cei doi sunt activi pe scenele și în studioul personal din Köln (unde reușesc să trăiască exclusiv din muzică), au lansate două discuri cu grupul propriu Electroshock (imaginați-vă un rock industrial à la Rammstein, cu voce feminină) la o importantă casă de discuri, EMI, iar Petru pregătește un al treilea opus (solo – Petru's Choice) și cântă - inclusiv cu alți instrumentiști români - în toate combinațiile posibile! Și nu exclude revenirea într-un concert acasă.

TONY POPTĂMAȘ (Haugesund, Norvegia). Apărut ca solist pe scenele rock underground din ultimii ani '80 cu grupuri ardelene ca Europolis ori Polifon, Tony a cântat încă din 1992 afară, pe vasele de croazieră ori în cluburi. A ținut legătura cu țara – muzical – prin prestații live alături de 4Given, iar după 2005 (când a înregistrat un prim disc într-un studiu din Nashville) se alătură ocazional formației clujene Desperado, într-un stil care i se potrivește până acum cel mai bine - country. Cu una dintre melodii au câștigat în 2008 Cerbul de Bronz, iar la selecțiile naționale Eurovision au fost nelipsiți. Până în 2010, când după o încercare de a vira spre pop, Tony s-a concentrat la cariera solo (voce și chitară) din Norvegia (uneori alături de alți conaționali stabiliți acolo – Cezar Zavate și Laszlo Lehel), înregistrând și melodii în limba română.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR
DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Șef producție: Costin ASLAM

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:

Al. I. BĂDULESCU, Corina BURA,
Mihai Alexandru CANCIOVICI, Lavinia COMAN,
Grigore CONSTANTINESCU, Dan DEDIU,
Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU,
Doina MOGA, Costin POPA, Mariana POPESCU,
Valentina SANDU-DEDIU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071,
România. Tel./Fax: +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x